

Bilaga 3. Uppföljning av tillsynsplanen

Lagområde/bransch	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
Miljöbalken Totalt VP	70767	40187	27274	3306
Miljöbalken Totalt VB	76280	43365	27440	5475
Differens VB - VP	5513	3178	166	2169
7 kap Miljöbalken Skyddade områden VP	1678	1240	338	100
7 kap Miljöbalken Skyddade områden VB	2450	1611	716	123
Differens VB - VP	772	371	378	23
(miljöskyddstillsyn) VP	17707	12344	3801	1562
(miljöskyddstillsyn) VB	18743	12945	4494	1304
Differens VB - VP	1036	601	693	-258
(hälsoskyddstillsyn) VP	36821	18277	17169	1375
(hälsoskyddstillsyn) VB	38113	19466	17111	1536
Differens VB - VP	1292	1189	-58	161
VP	3394	2382	960	52
VB	5057	2780	1910	367
Differens VB - VP	1663	398	950	315
Tillsyn enligt 14 kap Miljöbalken Kemiska produkter Summa VP	7034	4447	2510	77
Tillsyn enligt 14 kap Miljöbalken Kemiska produkter Summa VB	7440	4793	1352	1295
Differens VB - VP	406	346	-1158	1218
Summa VP	4133	1497	2496	140
Summa VB	4477	1770	1857	850
Differens VB - VP	344	273	-639	710
Livsmedelskontroll VP	39300	32600	6100	600
Livsmedelskontroll VB	33564	30181	3258	125
Differens VB - VP	-5736	-2419	-2842	-475
Solarier VP	390	200	140	50
Solarier VB	108	13	5	90
Differens VB - VP	-282	-187	-135	40
Legionella VP	103	23	80	0
Legionella VB	53	38	15	0
Differens VB - VP	-50	15	-65	0
karantäns & saneringsbevis VP	80	30	50	0
karantäns & saneringsbevis VB	124	58	66	0
Differens VB - VP	44	28	16	0
Tobakslagen VP	40	0	40	0
Tobakslagen VB	0	0	0	0
Differens VB - VP	-40	0	-40	0

Miljöbalken kap 7 Skyddade områden

Inriktning: Granskning sker av efterlevnad av syften, föreskrifter, dispenser mm. Rådgivning, information och stödande verksamhet. Tillsynstimmarna utgår från en tillsynsintäkt motsvarande ett nytt reservat ska tillses från 1 januari på helårsbasis.

Målsättning: För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. I syfte att tillse efterlevnad av föreskrifter och beslut samt följa upp ev förändringar av bevarandestatus ska minst fem tillsynsbesök i de större reservaten samt minst två tillsynsbesök i de övriga genomföras.
2. Bistå med rådgivning angående skötsel och genomförande av projekt genom möten med reservatsförvaltare och verksamhetsutövare med syfte att uppnå gynnsam bevarandestatus och minimera negativ påverkan.
3. Följa upp bevarandestatus med särskilt fokus på död ved.
4. Medverka i utredningsarbetet för nya reservat i Kyrkhamn, Årstaskogen och Årsta holmar, Östra Älvsjöskogen samt Rågsveds friområde.
5. I samråd med berörda stadsdelsnämnder, idrottsnämnden, utbildningsnämnden och exploateringsnämnden arbeta med att tillgängliggöra reservaten och utveckla och stärka rekreativa och ekologiska värden.

Årlig nyckelindikator saknas men andel reservat som uppfyller gynnsam bevarandestatus avses följas upp vart 5 år, med start 2020. Sammanfattningsvis och utifrån förvaltningens tillsyn i reservaten kan konstateras att trenden är positiv, ökade skötselinsatser har bidragit till att den ekologiska och rekreativa statusen i reservaten stadigt förbättras.

Uppföljning:

1. Genomförda tillsynsbesök under perioden: sex i Igelbäckens kulturresevat, sex i Hansta naturreservat, nio i Nackareservatet, fem i Flatens naturreservat, sju i Sätreskogens naturreservat, fem i Älvsjöskogens naturreservat, tre i Judarskogens naturreservat, två i Kyrksjölotens naturreservat samt sju i Grimsta naturreservat. Tillsynsbesöken har gällt skötselfrågor, uppföljning av tillsynsärenden, överträdelse av föreskrifter samt tillsyn på verksamheter i reservaten, till exempel Sättra ridstall, Järva motorklubb, Järva disk golfklubb och Projekt Förbifart Stockholm.
2. Förvaltningens ekologer har tagit upp skötselfrågor/planering med förvaltarna av samtliga reservat. Dessutom har förvaltningen vid flera tillfällen träffat Trafikverket angående Förbifart Stockholm i frågor som rör Hansta, Igelbäcken, Sätreskogen och Grimsta. Kommunikation har skett med Sättra ridstall, Järva motorklubb samt Järva Discgolf angående deras verksamheter. Kommunikation har även skett med Bromma stadsdelsförvaltning kring hantering av flera bosättningar i Judarskogen. Svenska kraftnäts planer på att lägga ned luftledning mellan Beckomberga och Bredäng kommer att påverka Sätreskogen och eventuellt Grimsta naturreservat. Förvaltningen har lämnat synpunkter i processen inför tillståndsansökan.
3. Uppföljning av bevarandestatus med fokus på död ved har genomförts under hösten.
4. Förvaltningen har deltagit i möten om Rågsveds friområde vid fyra tillfällen. Arbetet med Årstaskogen och Årsta Holmar samt Kyrkhamn har stått still under året, men återupptagits för Årstaskogen i december. Arbetet med Östra Älvsjöskogen har inte kommit igång.
5. Förvaltningen anordnade i mars en reservatsdag för flera förvaltningar med temat tillgänglighet och utveckling av rekreativa värden, och i september ett studiebesök till ett gott exempel i Huddinge kommun. Förvaltningen har tagit fram och tryckt reservatsfoldrar till samtliga reservat, samt en "Guide till tystnaden" med förslag på rofyllda promenader i respektive reservat, även skyltar som förvaltarna har tillgång till. Förvaltningen har också utrett förutsättningar för stigcykling och kommit fram till att det är lämpligt att fortsätta utreda möjligheterna i tre reservat. Under hösten har förvaltningen också samarbetat med trafikkontoret för att tydliggöra på vilka anlagda gång/cykelvägar det är tillåtet att cykla i reservaten. Förvaltningen har deltagit i projektet Pilot Flatens, som undersökt hur Stockholms skyddade områden kan fortsätta vara och utvecklas som en viktig resurs för stadens hållbara utveckling. Arbetet har resulterat i förslag som kan genomföras generellt för reservaten i staden samt praktiska åtgärdsförslag för att öka tillgänglighet samt rekreativa- och naturvärden i Flatens naturreservat.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	9	9	1678	1240	338	100
VB	9	9	2450	1611	716	123
Diff	0	0	772	371	378	23

Miljöbalken kap 9 Vägtrafik

Inriktning: Tillsynen bedrivs i huvudsak genom granskning av egenkontroll avseende miljöpåverkan från Trafikverkets och Trafikkontorets väganläggningar samt från Trafikförvaltningens busstrafik.

Målsättning: Under 2016 ska följande uppnås inom tillsynen:

1. att trafikkontoret och Trafikverket genomför bullerskyddsåtgärder vid förskolor och skolor enligt tidigare uppmaning från miljö- och hälsoskyddsnämnden.
2. att trafikkontoret tar fram en åtgärdsplan för bullerskyddsåtgärder för de sk "svarta gatorna" med målsättningen om högst 30 dBA inomhus.
3. att trafikkontoret genomför dammbindningsåtgärder på samtliga 34 gator där risk för överskridande av MKN för PM10 föreligger.
4. att Trafikverket genomför åtgärder enligt åtgärdsprogrammet för luftkvalitet
5. att trafikkontorets tar fram en plan för att förbättra stadens bullerskärmar utifrån den inventering som genomfördes 2015.
6. att trafikförvaltningen stänger av externa högtalarutrop från buss vid hållplatser som trafikeras av enbart en linje.
7. att stadens bullerkarta kommuniceras och används för ytterligare analyser, exempelvis effekter av minskad stenstorlek och av fastigheter som utsätts för flera bullerkällor.

Nyckelindikatorer: Nyckelindikatorer: 1) Antal dygn då MKN för PM10 överskridits. *Årsmål max 35 dygn. Utfall 2016: 28 dygn (Lilla Essingen)* 2) Antal dygn då MKN för NO2 överskridits. *Årsmål max 7 dygn. Utfall 2016: 48 dygn (Hornsgatan)* 3) Andel bostäder som uppfyller de riktvärden som fastställts av riksdagen (prop. 1996/97:53) inomhus. Årsmål 100 %. **Utfall 2016: 91%**

Uppföljning:

1. Trafikverkets bullerskärm vid Gröndalsskolan intill Essingeleden är försenad och kommer att byggas under våren 2017. Trafikkontoret har genomfört bullerskyddsåtgärder för två förskolor under 2016 och två till åtgärdas inom kort. Åtgärder planeras för ytterligare två förskolor/skolor under 2017.
2. Bullerskyddsgruppen har detaljstuderat vilka sträckor som är aktuella att åtgärdas och räknat på kostnader för fönsteråtgärder jämfört med vägbeläggning. En åtgärdsplan för respektive vägsträcka tas fram under 2017. Ett utkast till ansökan till SLK om klimatinvesteringsmedel för lågbullrande s.k. eco-asfalt togs fram av miljöförvaltningen till trafikkontoret som skulle lämnas in i december. Detta skjöts dock fram till preliminärt mars 2017. Trafikkontoret sökte ej heller några statliga medel för bullerskyddsåtgärder under 2016 för fönsteråtgärder under 2017. Någon rimlig förklaring till detta har ej lämnats.
3. Trafikkontoret har fortsatt genomfört dammbindning på de 34 gator i staden där partikelhalterna är höga. Miljökvalitetsnormen för PM10 klarades även 2016, men miljökvalitetsmålet frisk luft klarades inte.
4. Trafikverket har även under 2016 jobbat med hastighetssänkningar och dammbindning för att minska halten partiklar längs de statliga vägarna.
5. Trafikkontoret gjorde 2015 en inventering som underlag för att vidmakthålla bullerskärmar i befintligt skick. Återstår att undersöka hur befintliga skärmars bulleregenskaper kan förbättras.
6. Landstingets Trafikförvaltning har meddelat att externa högtalarutrop vid hållplatser som endast trafikeras av en busslinje stängs av i december 2016.
7. Miljöförvaltningen har beställt en utredning om fastigheter som utsätts för flera bullerkällor och en utredning som redovisar bullernivåer inomhus. Preliminära resultat redovisas våren 2017..

Trafikverkets och landstingets trafikförvaltnings egenkontroll kan sägas hålla en fortsatt tillfredsställande kvalite. Trafikkontorets egenkontroll bedöms ha försämrats trots att normen för partiklar klaras vid de gator där mätning

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	3	3	3289	2581	610	98
VB	3	3	3398	2790	531	77
Diff	0	0	109	209	-79	-21

Miljöbalken kap 9 Motorbanor

Inriktning: Granskning sker av motorbanors egenkontroll med avseende på miljöpåverkan samt efterlevnad av miljöbalken och myndigheters beslut. (fyra inomhusbanor och två utomhusbanor) Stor andel ej debiterbar tid går även åt till samordning inom stadens förvaltningar för Barkarby motorbana, frågor från allmänhet etc.

Målsättning: Under år 2016 ska tillsynen verka för att verksamhetsutövaren tar fram en plan för avveckling av Barkarby motorsportbana som ska vara avvecklad år 2017

Nyckelindikatorer: 1) Antal befogade klagomål på motorsportverksamheter. Årsmål 0 st.
Utfall 2016: 0

Uppföljning :

Gubbängens speedwaybana har lagts ner. Tillsynen har därför kunnat fokusera på Järva motorklubb.

Förvaltningen har konstaterat uppställning av husvagnar på banområdet utan tillstånd. En åtalsanmälan har upprättats och ligger nu hos Åklagarmyndigheten.

Förvaltningen har dessutom påbörjat ett arbete för en ansvarutredning inför klubbens avveckling sista dec 2017. Förvaltningen har inlett kommunikationen med berörda parter, bl a klubben, Trafikkontoret, Exploateringskontoret samt Försvaret som kan ha information om historiska projektiler i banområdet.

Ingen inspektion har genomförts på inomhusbanorna pga dess låga omgivningspåverkan.

Sammanfattningsvis kan konstateras att en utomhusbana har avvecklats, omgivningspåverkan har därmed upphört från Gubbängens speedwaybana.

Verksamhetsutövaren för Barkarby motorsportbana har under året inte inkommit med någon avvecklingsplan. Ansvarsfördelningen inför avvecklingen är något komplicerad varför förvaltningen initierat en ansvarutredning. Verksamheten vid banan har därutöver varit lågintensiv varför störningar från banan varit försumbar.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	6	6	65	20	25	20
VB	6	2	82	71	9	2
Diff	0	-4	17	51	-16	-18

Miljöbalken kap 9 Spårtrafik

Inriktning:

Tillsyn av miljöpåverkan från Landstingets trafikförvaltnings och Trafikverkets spåraneläggningar och granskning av egenkontroll.

Målsättning:

För år 2016 ska tillsynen leda till

1. att trafikförvaltningen genomför fasadisoleringsåtgärder i bullerutsatta bostäder.
2. att trafikförvaltningen genomför bullerskyddsutredningar för skolor och förskolor enl tidigare uppmaning från miljö- och hälsoskyddsnämnden
3. att trafikförvaltningen färdigställer bullerkartläggning för sina spår.

Nyckelindikatorer:

Nyckelindikatorer: Andel bostäder som uppfyller de riktvärden som fastställts av riksdagen (prop. 1996/97:53) inomhus. Årsmål 100 %. **Utfall 2016: 99%**

Uppföljning:

1. Fasadisolering har genomförts vid Vällingbydepån och Stockholm Östra.
2. Kristinebergsskolan (tidigare Kullskolan) är klar. Färdigt bygglov för skärmar vid två förskolor beräknas vid årsskiftet 2016-17.
3. Kartläggningen har färdigställts.

Avvikelsen mot planerat antal timmar beror på ett allt mindre behov av tillsyn på grund av minskad miljö- och hälsopåverkan från spårtrafiken. På sikt kommer den fasta årliga avgiften att sänkas och därmed även tillsynstimmarna på branschen att minska.

Sammanfattningsvis kan konstateras att spårtrafikens omgivningspåverkan minskar. Med de fasadåtgärder som genomförts och de skärmar som uppförts under året har bullerpåverkan från spårtrafiken minskat.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	2	2	374	300	50	24
VB	2	2	255	151	54	50
Diff	0	0	-119	-149	4	26

Miljöbalken kap 9 Flyg

Inriktning: Tillsyn av miljöpåverkan från Bromma flygplats och granskning av Swedavias egenkontroll. Nyckelindikator: Antal överskridande av bullervillkoret avseende FBN 55 dBA.

Målsättning: Under 2016 ska följande uppnås genom tillsynsinsatser:

1. att Swedavia påbörjar bygget av bullerskärm mot Bromma kyrka.
2. att Swedavia tar fram en åtgärdsplan för hantering av markbuller.
3. att Swedavia tar fram en strategi för hur föroreningarna vid brandövningsplatserna ska hanteras.
4. att Swedavias flygbullerutbredningskurva är korrekt.
5. att Swedavia reder ut om Brussels airlines användning av luftbroms är i linje med villkor 4.

Nyckelindikatorer: Nyckelindikator: Antal överskridande av bullervillkoret avseende FBN 55 dBA. Årsmål 0 st. **Utfall 2016: 0**

Uppföljning:

1. Skärmen är försenad och beräknas färdigställas 2017. Projektering pågår.
2. Swedavia har presenterat en beskrivning av sitt arbete. Den innehåller visserligen någon eller några planerade åtgärder men kan knappast sägas vara en handlingsplan. Förvaltningen kommer att ta ställning till beskrivningen.
3. Strategin är inte klar. Fortsatta undersökningar ska göras vintern 2016-17.
4. Utfört.
5. Utfört.

Övrigt. Förvaltningen har i delegationsbeslut förelagt om försiktighetsmått vid byggarbeten. Förvaltningen har också hanterat anmälan om påträffade markföroreningar.

Avvikelsen mot planerat antal timmar beror på omfattande tillsynstid behöver läggas på Bromma flygplats mht bullerisoleringsvillkoret och diskussioner om förändrad markbullerutbredning till följd av planerad ombyggnad. Extraordinär tillsynstid (överskjutande tillsynstimmar jmf med planerad) kommer på motsvarande sätt som senaste åren att debiteras Svedavia.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Swedavias egenkontroll är tillfredsställande men att

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	1	1	362	209	113	40
VB	1	1	533	308	148	77
Diff	0	0	171	99	35	37

Miljöbalken kap 9 Hamn & Sjöfart

Inriktning:

Granskning sker av verksamhetsutövarens egenkontroll. Hamnverksamhet/skärgårdstrafik. Domstolsremisser; Stadsgården-Skeppsbron. Även obefogade klagomål kommer att hanteras trots god egenkontroll.

Målsättning:

Tillsynen ska under 2016 säkerställa att Hamnen upprätthåller en god egenkontroll så att verksamheten kan bedrivas så bra som möjligt ur miljö- och hälsosynpunkt. I övrigt ska förvaltningen aktivt delta i fortsatta överläggningar vad gäller prövningen av Hamnens villkor/ hamnverksamhet. Därutöver besvara frågor från allmänheten inom en vecka.

Nyckelindikatorer:

1. Antal befogade klagomål. Årsmål 0 st. **Utfall 2016: 0**

Uppföljning:

Förvaltningen har granskat miljörapporter för Frihamnen-Värtahamnen, Stadsgårdshamnen-Masthamnan- Skeppsbron, Nybrkajen, Kolkajen, Södra Hammarbyhamnen. Inga avvikelser konstaterades. Förvaltningen har även inspekterat Skeppsbro-, Masthamnen och Stadsgårdshamnen. Inga brister eller avvikelser noterades. Vid en truckverkstad vid Masthamnen konstaterades brister i kemikalieförvaring. Åtgärder har vidtagits och därefter godkänts av förvaltningen. Förvaltningen har besökt Blidösundsbolaget. Ett av rederiets fartyg, Blidösund, drivs med stenkol. Fartyget är över 100 år gammal med årsförbrukning på 300 ton stenkol. Blidösundsbolaget uppgav inga planer eller avsikt att bygga om Blidösundfartyget och driva det på förnybart drivmedel. En utredning pågår om konstaterade höga halter silver likväl som höga halter svavel i avloppsvattnet från hamnen. SVAB vill att Hamnen ska ta fram en åtgärdsplan för att kunna minska silverutsläppet. Hamnen ska ta fram ett kontrollprogram som reglerar svavelväteutsläppet med kontroll/mätningar och uppföljning.

Sammanfattningsvis kan konstateras att egenkontrollen är fortsatt god och allt eftersom hamnens delar koncentreras reduceras även dess omgivningspåverkan.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	6	5	492	292	100	100
VB	6	5	456	214	66	176
Diff	0	0	-36	-78	-34	76

Miljöbalken kap 9 Exploateringsprojekt

Inriktning:

Byggherrars och entreprenörers egenkontroll vid 11 st stora och 10 mindre (ca 5 st egenintierade och ca 5 som följs upp via klagomål) exploateringsprojekt. De större projekten är: Citybanan, Norra Länken etapp Tomtebodavägen – Norrtull, intunnling och kapacitetsförstärkning av väg E4/E20 och intunnling av järnväg, Förbifart Stockholm, Mäljarbanan, Ombyggnation av Getingmidjan, Slussen, Norra stationsområdet, byggande av lokalgator och bostäder, CityLink, Avloppstunnel Bromma – Henriksdal, Nya tunnelbanan 3 grenar., Värtabanan.

Stor andel rådgivning, information och för år 2016 domstolsremisser och -förhandlingar (ny SVAB-tunnel, 3 T-banegrenar).

Även obefogade klagomål måste hanteras trots god egenkontroll. Indirekt tid för att identifiera mindre exploateringsprojekt. Den höga andelen ej debiterbar tid består i de omfattande tillståndsremisser som nämnden har att yttra sig över. Antal objekt som redovisas nedan avser stora exploateringsprojekt med återkommande tillsyn.

Målsättning 2016:

Mindre exploateringsprojekt: Riktlinjer för länshållningsvatten ska tas fram och implementeras. Dessa ökar möjligheterna att innehålla miljö kvalitetsnormerna för vatten. Det finns ett behov av att byggherrar har ett ökat fokus på förebyggande åtgärder med asveende på bullerstörningar. Därför ska ett informationsbrev om buller sändas ut till berörda byggherrar. Stora infrastrukturprojekt: Bibehålla en hög nivå inom egenkontrollen som Trafikverket har inom sina projekt och tillse att fungerande rutiner och förhållningssätt överförs till de nya stora projekten, exempelvis för Slussen (exploateringskontoret) och för nya Tunnelbanegrenar (Trafikförvaltningen).

Nyckelindikatorer:

Nyckelindikatorer: 1) Antal befogade klagomål. Årsmål 0 st. **Utfall 2016: 6**

Uppföljning:

Tillämpning av krav för länshållningsvatten vid mindre exploateringsprojekt är framtagna. Erforderlig rening med minst oljeavskiljning samt sedimentering ska vid behov finnas.

Utkast till informationsbrev angående byggbuller till byggherrar har tagits fram och avses distribueras under 2017. De stora projekten är prioriterade och den löpande tillsyn som behövs har bedrivits. Generellt fungerar egenkontrollen bra på samtliga stora projekt. I nya projekt blir det inledningsvis mer arbete kring tillämpning av villkor och rutiner. Frågor aktuella för Förbifart Stockholm har varit tolkning och tillämpning av bullervillkor i miljödomen både för tunneldrivning och tillfälliga hamnar. Även allmänheten har kontaktat förvaltningen med klagomål att bullervillkoren inte följs, nämnden bedömer dock Trafikverkets arbeten är i enlighet med villkoren. Även i projekt Slussen har frågan kring tolkning av bullervillkoren hanterats. För Slussen har t.ex. Skanska arbetat tre helger utan beslut från tillsynsmyndigheten. Beroende av arbetenas art kan detta rymmas inom villkoren, dock har det varit en brist i den interna kommunikationen av de rutiner och arbetsätt som följer av projektets kontrollprogram. Sammanfattningsvis ser tillsynen vikten av att i tidigt skede fokusera på rutiner och arbetsätt inom projekten.

Antalet inspektioner på mindre projekt är tre mot planerat 10 då de stora projekten har prioriterats. Det är alltjämt bullerfrågan som är dominerande bland de klagomål som inkommer till förvaltningen vilket är förväntat då byggen under markfasen genererar buller. Åtgärder för att minska buller kan vara svåra eller orimliga att genomföra, en av de mest effektiva åtgärderna är information och dialog med kringliggande boenden och verksamheter.

Kontrollprogram för byggnation av Förbifart Stockholm, Mäljarbanan, och Slussen har hanterats och resulterat i tjänsteutlåtande i nämnden. Förvaltningen har svarat på remiss till miljödomstolen gällande Stockholm Vattens nya tunnel, Getingmidjan och Citylink. Förvaltningen har deltagit i huvudförhandlingar gällande projekt Citylink. Förvaltningen har även hanterat byggrelaterade klagomål samt frågor från allmänhet. Exploateringsprojekt är en svårplanerad bransch då vi inte vet när de stora remisserna och domstolsförhandlingarna kommer. Tiden som åtgår är beroende av ansökningarnas kvalitet/omfattning och även domstolarnas planering, men även frågor och klagomål från allmänhet påverkar, tid som åtgår är därmed också svårplanerad.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsyns-objekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	11	11	1500	780	100	620
VB	11	11	1317	773	220	324
Diff	0	0	-183	-7	120	-296

Miljöbalken kap 9 Energianläggningar

Inriktning:

Tillsyn över efterlevnaden av tillståndsvillkor samt egenkontrollen vid de stora energiproduktionsanläggningarna och fjärrvärmenätet. Att verksamheterna följer givna miljötillstånd och dess villkor och generellt verkande regleringar, t ex förordning om stora förbränningsanläggningar. Tillsynsaktiviteterna utgörs, förutom av inspektioner/möten, av granskning av miljörapporter, hantering av avvikelserapporter mm. Tillsyn över köldmedieanvändning vid Fortums anläggningar ingår. Hantering av domstolsremsor avseende de stora anläggningarna. Indirekt tid för inläsning av förändrad lagstiftning, direktiv för förbränningsanläggningar, kylanläggningar etc. Då ett flertal av anläggningarna omfattas av IED-direktivet förväntas också särskilda krav för rapportering av tillsynen över dessa anläggningar.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Miljörapporter granskas och återkoppling sker till verksamhetsutövarna
2. Hantering av avvikelserapporter, krav på redovisning av förändringar/förbättringar med anledning av inträffade incidenter
3. Deltagande i/yttranden över prövningsärenden
4. Hantera klagomål etc i enlighet med de servicemål som gäller för förvaltningen

Nyckelindikatorer:

1. Antal överskridanden av riktvärden. Årsmål 0 st. **Utfall 2016:** 4
2. Antal befogade klagomål. Årsmål 0 st. **Utfall 2016:** 1

Uppföljning:

1. 20 anläggningar har lämnat in miljörapport och granskning har genomförts. Rapporterna har besvarats och ärendena är i de flesta fall avslutade men i några fall har kompletteringar begärts.
2. Avvikelse, främst avseende Värtaverket, har hanterats. Det rör sig om överskridanden av riktvärden och Fortum arbetar med åtgärder. Förvaltningen för även diskussion med Fortum om behovet av att ompröva villkor.
3. I yttrande över förslag till slutliga villkor för Hässelbyverket har nämnden krävt hårdare bullervillkor än de som föreslagits av Fortum.
4. Pågår kontinuerligt. Klagomål, kopplade till byggande/provkörning av KVV8 i Värtan, har inkommit men även andra mer diffusa klagomål på ljud, t ex i Högdalen. Klagomålen hanteras i enlighet med de uppsatta servicemålen.
Sammanfattande bedömningen är att branschens egenkontroll är god men pga. anläggningarnas storlek och komplexitet förekommer ändå avvikelser.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	31	27	1496	1146	200	150
VB		26	1426	1254	107	65
Diff	-31	-1	-70	108	-93	-85

Miljöbalken kap 9 Avfall

Inriktning:

Branschen omfattar knappt 80 verksamheter med olika former av tillstånds- eller anmälningspliktig avfallshantering. Det handlar om mellanlagring, sortering och annan behandling av avfall. I fokus för tillsynen är verksamhetsutövarnas villkorsefterlevnad, egenkontroll och förbättringsarbete. Hantering av dagvatten inom anläggningarna och hantering i enlighet med den s.k. avfallstrappan, dvs. att försöka nå ökad återanvändning, är andra centrala frågeställningar.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Granskning av miljörapporter och återkoppling till verksamhetsutövarna
2. Tillsynsbesök på 44 verksamheter
3. Hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna
4. Fortsätta diskussionen med Elkretsen, återvinningscentraler och anläggningar för förbehandling av elavfall i syfte att åstadkomma en förbättrad hantering

Nyckelindikatorer:

- 1) Antalet befogade klagomål. Årsmål 0 st. **Utfall 2016:** 0 (i likhet med år 2015)
- 2) Andel företag, där dagvattenpåverkan kan befaras som installerat rening. Årsmål 100%. **Utfall 2016:** 87% (7 av 8 anläggningar som idag bedöms omfattas. Indikatorn kan förväntas påverkas påtagligt av åtgärdsprogram för vattenförekomsterna då krav kan komma att ställas på betydligt fler anläggningar än idag)

Uppföljning:

1. 11 anläggningar har lämnat in miljörapport. Granskning har genomförts och rapporterna har, med något undantag, godkänts. I några fall har kompletteringar krävts innan godkännande och avslut kunnat ske.
2. 39 verksamheter har fått tillsynsbesök. Fokus har i huvuddelen av dessa tillsynsbesök legat på dagvattenpåverkan. Transport av avfall till annat land och egenkontroll är frågor som hanterats särskilt i några fall.
3. Pågår kontinuerligt. Under året har fem ärenden behandlats och de uppställda servicemålen klaras.
4. Fokus i arbetet har varit kontakter Naturvårdsverket och Elkretsen. Naturvårdsverket fortsätter sin översyn/modernisering av föreskrifterna inom området.

Miljöförvaltningen ser en kontinuerlig förbättring av egenkontrollen och en ökande förståelse för de krav som miljöbalken ställer. Dagvattenhanteringen är hos flera av avfallsföretagen en central fråga och provtagning och förbättringar av reningen har fortsatt

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	77	44	1229	911	268	50
VB		39	1319	927	335	57
Diff	-77	-5	90	16	67	7

Miljöbalken kap 9 Avloppsreningsverk

Inriktning:

Tillsyn av avloppsreningsverkens skötsel, inklusive ledningsnät och bräddningar. Fokus på villkorsefterlevnad, egenkontroll samt det arbete som bedrivs för att spåra och minimera felkopplingar, eliminera bräddpunkter etc.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Granskning av och återkoppling kring miljörapport
2. Hantering av avvikelserapportering
3. Regelbundet genomföra möten med företrädare för Stockholm Vatten avseende verkens funktion, ledningsnätet och även slammet från verken
4. Deltagande i/yttrande över bolagets tillståndsansökan (SFAR)
5. Hantera klagomål i enlighet med de servicemål som gäller för förvaltningen

Nyckelindikatorer: Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen slam som enligt slamöverenskommelsen håller sådan kvalitet att det kan spridas på åkermark. Årsmål 100 % **Utfall 2016:** 100%
- 2) Halten fosfor i renat avloppsvatten till Saltsjön ska inte överstiga 0,3 mg/liter. Årsmål 100 % **Utfall 2016:**100%

Uppföljning:

1. Miljörapporter har granskats utan anmärkning.
2. Pågår kontinuerligt De avvikelser hanterats under året handlar om problem med med gashanteringen och med höga flöden genom verken beroende på kraftig nederbörd. Totalt har 54 avvikelser hanterats under året
3. Femton möten har hållits under året
4. Remissen från mark- och miljödomstolen har genomgått en omfattande granskning och behandlades i miljö- och hälsoskyddsnämnden den 30 augusti.
5. Pågår kontinuerligt . Under året har sju klagomål hanterats. Det handlar bl.a. om att avloppsvatten nått recipient. I två av fallen har det framkommit att fastighetsägare gjort felkopplingar, i ett ärende är hypotesen att det inte är fråga om en avloppsläcka utan utströmmande luft från en tryckavloppsledning medan det, i de övriga fallen, pågår spårning . Slutligen har två klagomål avseende lukt registrerats.

Avloppsreningsverken fungerar bra och att bolaget har en god egenkontroll. Under året har ombyggnadsarbeten påbörjats vid Henriksdal för att bl a säkra elförsörjningen till verket samt att förbereda för det första membranfiltersteget. Tidsåtgången har varit högre än planerat

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	2	2	560	260	200	100
VB		2	776	432	12	332
Diff	-2	0	216	172	-188	232

Miljöbalken kap 9 Bensinstationer

Inriktning:

Omfattar fordonstvättar, inklusive depåer för bussar och spårfordon, och hantering av motorbränsle. Syftet är att genom granskning av årsrapporter/återkoppling till verksamhetsutövare skriftligt och genom årliga besök hos de större verksamheterna verka för fortsatt minskning av utsläpp av olja och metaller från branschen. Kemikalie- och energifrågor är, förutom avloppsutsläppen, branschens huvudfrågor.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Verksamheternas redovisning av resultaten från förelagd vattenprovtagning granskas och återkoppling sker till verksamhetsutövarna
2. Samtliga anmälningsskyldiga tvättanläggningar, ca 75 stycken, besöks
3. En tredjedel av de mindre tvättarna och bensinstationerna inspekteras - detta rör sig om 25-talet verksamheter.
4. Anmälningar om ägarbyten/nya verksamheter, klagomål etc handläggs i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag utan anmärkning på kemikaliehanteringen. Årsmål. 100 %
Utfall 2016: 72 % (klar förbättring mot fjolårets 62 %)
- 2) Andel anmälningsskyldiga fordonstvättar som uppfyller gällande utsläppsriktvärden.
Årsmål: 100% **Utfall 2016:** 66 % (motsvarar 2015 års resultat)

Uppföljning:

1. Verksamheternas rapporter, enligt meddelade föreläggande, lämnas senast 31 maj. Granskning och återkoppling, vid tillsynsbesök, har genomförts.
2. 101 av branschens verksamheter, bränsleförsäljning är då inkluderad, har fått besök under året.
3. Se punkt 2.
4. Pågår kontinuerligt. 14 ärenden, (ändringar, klagomål), har hanterats under året och de mål som finns för handläggningstider uppfylls. Ett av ärendena rörde luktklagomål från en depå, ett par handlar om påträffade markföroreningar medan övriga ärenden avser förändrad verksamhet.

Påtagliga förbättringar vad gäller egenkontrollen hos depåerna kan noteras. De har rullat i gång med provtagningar och fått rutin på det. Inga större förändringar vad gäller resultat av vattenprover på de större anmälningsskyldiga fordonstvättarna vilket kan beror på att det skett stora förbättringar under senaste åren. Vad gäller den stora andelen nedlagd indirekt tid handlar detta främst om arbetet med depåernas egenkontroll, provtagning mm - tiden skulle mycket väl istället kunnat redovisas som direkt debiterbar.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	147	85	1331	1001	300	30
VB		90	1711	945	757	9
Diff	-147	5	380	-56	457	-21

Miljöbalken kap 9 Verkstad elektronik

Inriktning: Tillverkande industri, bl.a. ytbehandling, metallbearbetning. Minska utsläpp av metaller till vatten. Tillsynens fokus ligger därutöver på egenkontroll och kemikalieanvändning.

Målsättning: För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Granska miljö- och årsrapporter med efterföljande återkoppling till verksamheterna.
2. Tillsynsbesök hos 35 av branschens företag
3. Hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc i enlighet med förvaltningens servicemål

Nyckelindikatorer: Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100 %. **Utfall 2016:** 100%
- 2) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100 % **Utfall 2016:** 100 %
- 3) Andel företag som uppfyller samtliga gällande tillståndsvillkor. Årsmål 100%. **Utfall 2016:** 100 %

Uppföljning:

1. Fyra verksamheter lämnar miljörapport. Ytterligare ett antal bolag lämnar frivilligt alt. har tidigare förelagts om årlig rapportering 31 mars. Miljörapporterna har granskats och godkänts, i något fall efter att kompletterande uppgifter redovisats.
2. 30 av branschens verksamheter har besökts. Antalet är något färre än planerat beroende på att företag avvecklats. Egenkontrollen bedöms överlag vara god. Tillsynens fokus har legat på kemikalieförteckningar vilket lett till diskussioner om nya märkningssystemet CLP. Det mest "spännande" ärendet är kanske Stockholms Reparationsvarvs arbete med att minska sina metallutsläpp till recipient.
3. Pågår kontinuerligt och de uppsatta servicemålen avseende handläggningstider uppfylls

Egenkontrollen i branschen är genomgående god. Alla planerade tillsynsbesök har genomförts. Avvikelse i nedlagd debiterbar tid beror främst på att objekt där tillsyn planerades fallit bort under året.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	75	35	656	493	163	0
VB		30	460	340	113	7
Diff	-75	-5	-196	-153	-50	7

Miljöbalken kap 9 Verkstäder U-verksamheter

Inriktning:

Inspektion av 80 - 100 små verkstäder, huvudsakligen bilverkstäder. Tillsynen över oljeavskiljare för vilken fastighetsägaren ansvarar ingår. Fokus är grundläggande regler för miljöfarlig verksamhet som avloppsvattenbehandling, hantering och förvaring av kemikalier/avfall etc.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Besök hos 80 - 100 verksamheter
2. Hantera klagomål i enlighet med förvaltningens servicemål

Nyckelindikatorer:

Nyckelindikatorer: Ej indikatorer pga långa tillsynsintervall.

Uppföljning:

Under året har 89 verksamheter fått tillsynsbesök och resultatet skiljer sig inte från vad som tidigare redovisats för nämnden i årliga tillsynsrapporter. Det är i stort sett samma brister hos verksamheterna som det brukar vara vid förstagångsbesök, brister som ofta beror på bristande kunskap om regelverket. De som besökts tidigare har generellt bättre koll på kemikalie- och avfallshantering. Utöver de 89 verkstäder som fått besök har också ett 15-tal kontakter med fastighetsägare, avseende oljeavskiljare, förekommit.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	300-500	80-100	461	286	150	25
VB		89	531	320	194	17
Diff			70	34	44	-8

Miljöbalken kap 9 Kemisk industri och läkemedel

Inriktning: Fokus ligger på villkorsefterlevnad, egenkontroll och kemikaliehantering hos de sinsemellan mycket olika verksamheterna i branschen. Miljöpåverkan av farliga kemikalier, uppföljning av miljörapporter/tidigare kända brister. Motivera till förbättrad egenkontroll. Då ett par av anläggningarna omfattas av IED-direktivet förväntas också särskilda krav för rapportering av tillsynen över dessa anläggningar.

Målsättning: För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Miljö- och årsrapporter granskas och återkoppling sker till verksamheterna
2. Tillsynsbesök på 12 av verksamheterna
3. Fortsatta diskussioner med Octapharma och Stockholm Vatten om utsläpp av oktylfenol från bolagets anläggning
4. Deltagande i/yttranden över prövningsärenden

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100 %. **Utfall 2016:** 100%
- 2) Andelen besökta företag som inlett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100 % . **Utfall 2016:** 100%
- 3) Andel företag som uppfyller samtliga gällande tillståndsvillkor. Årsmål 100%. **Utfall 2016:** 100%

Uppföljning:

1. Åtta av branschens verksamheter är tillståndspliktiga och lämnar därför miljörapport. Samtliga rapporter har granskats, godkänts och ärendena har avslutats.
2. Årets planerade tillsynsbesök hos företagen har genomförts.
3. Pågår, tre möten har hållits i år .
4. Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation har meddelat nytt tillstånd för Octapharma. Beslutet överklagades av bolaget och mark- och miljödomstolen ändrade då villkoret avseende begränsningsintervall för pH-värde i utgående avloppsvatten. Enligt bolagets uppfattning var även MMD:s villkorsformulering för sträng varför domstolens beslut överklagats till MÖD. Enligt förvaltningens uppfattning var villkoret, som främst är av teknisk betydelse med avseende på ledningsnätet, även i MMD:s beslut mycket strängt utformat.

Det fortlöpande arbetet med egenkontroll, kemikaliehantering/förvaring och substitution har nått en sådan nivå att förbättringspotentialen nu är begränsad. Avvikelsen avseende debiterbar tid beror dels på att tillsynsobjekt lagt ner - eller planerar avveckling - och dels på få anmälningar om verksamhetsförändringar hanterats. Tid för dessa anmälningar ingår i den fasta årliga tillsynsavgiften och genererar därmed den direkt debiterbar tid.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	15	12	467	377	50	40
VB		12	341	277	56	8
Diff	-15	0	-126	-100	6	-32

Miljöbalken kap 9 Grafiker

Inriktning:

Kontrollera utsläpp till luft och vatten från tryckerier och fotolab. Centralt, förutom att säkerställa villkors- och lagefterlevnad, är genom tillsynen medverka till att kemikalieförbrukningen minskar och att oönskade kemikalier fasas ut.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Miljö- och årsrapporter granskas och återkoppling sker till verksamhetsutövarna
2. Tillsynsbesök/inspektion hos 14 verksamheter
3. Hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna

Kommentar: I indirekt debiterbar tid ingår i uppdrag som branschexpert åt Naturvårdsverket (115 - 120 timmar).

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100 %.

Utfall 2016: 100 %

- 2) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100 %.

Utfall 2016: 100 %

Uppföljning:

1. Två verksamheter, Bold Printing (trycker bla DN) och Crimson, har lämnat miljörapport. Granskning har genomförts. Årsrapporter lämnas av övriga företag. Dessa granskas och följs upp i samband med ordinarie tillsynsbesök.
2. Tolv verksamheter har fått besök under året. I vissa fall har besöken har föranletts av förändringar i verksamheterna, nedläggning/uppköp etc. Branschen består huvudsakligen av etablerade verksamheter där företagen arbetar med förbättringar på många områden. Förbättringar på energi området har skett hos flera företag det gångna året. Det digitala trycket, som hos många företag varit ett komplement till vanliga trycktekniker, utgör nu en allt större del. Den digitala tekniken (som i sig består av många olika typer) innebär ofta att utsläpp till vatten och luft minskar. Men det betyder också tillsynen behövt fokusera på nya frågor. Framförallt används "nya" kemikalier vars effekter är mindre kända. Vi behöver ta ställning till nya typer av utsläpp och andra avfallslösningar.
3. Både Bold Printing och Crimson har under året meddelat att produktionen nu förändrats så att man inte längre bedriver tillståndspliktig verksamhet. Crimson har dessutom flyttat till nya lokaler. Bold Printing har meddelat att man avser begära återkallande av sitt tillstånd - något man kan göra efter att man underrättat tillsynsmyndigheten. Ytterligare tre företag har lagts ned eller köpts upp.

Teknikbyten innebär att hanteringen/utsläppen av lösningsmedel minskar. Branschen arbetar också aktivt med energifrågan vilket sammantaget innebär att miljöbelastningen minskar.

Avvikelsen i direkt debiterbar tid beror huvudsakligen, som redovisats ovan, på att nedläggningar,

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	22	14	463	279	174	10
VB		12	336	215	121	
Diff	-22	-2	-127	-64	-53	-10

Miljöbalken kap 9 Kemtvättar

Inriktning:

Syftet är att genom granskning av årsrapporter/återkoppling till verksamhetsutövare, skriftligt eller genom besök, verka för fortsatt minskning av lösningsmedelsutsläpp samt en god avfallshantering inom branschen.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Granskning av och återkoppling på verksamheternas årsrapporter
2. Tillsynsbesök på en tredjedel (15) av kemtvättarna
3. Hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel kemtvättar där lösningsmedelsförlusterna per kilo tvättgods ligger under 1,5 %. Årsmål 100%. **Utfall 2016:** 91% (oförändrad nivå mot år 2015)

Uppföljning:

1. Årsrapporter lämnas in till 31 januari. Inkomna rapporter har granskats och återkoppling har skett till verksamhetsutövaren. Tendensen är att lösningsmedelsförlusterna minskar ngt jfr föregående år
2. Fjorton inspektioner har genomförts under året. De vanligaste anmärkningarna verksamheterna fått rör kemikalieförteckning, säkerhetsdatablad eller märkning av avfall
3. Ett ägarbyte har hanterats.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	53	15	235	198	32	5
VB		14	231	188	43	0
Diff	-53	-1	-4	-10	11	-5

Miljöbalken kap 9 Kross betong asfalt

Inriktning:

Påverkar med buller, damm och i vissa fall lukt. Tillsynens syfte är att, genom förelägganden om försiktighetsmått vid nyetablering och besök hos befintliga verksamheter, medverka till att buller- och stoftproblem minimeras och att störningarna för närboende begränsas så långt möjligt.

Transportintensiv bransch. Ambitionen att minimera materialtransporter på byggarbetsplatserna ökar antalet anmälningar av tillfälliga krossar och även av antalet klagomål på sådana.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Samtliga verksamheter inom branschen får tillsynsbesök
2. Hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna
3. Samverka med stadsbyggnadskontoret i den samordnade prövning av dessa verksamheter, anmälan miljöfarlig verksamhet/bygglov, som krävs enligt PBL.

Nyckelindikatorer:

- 1) Antal befogade klagomål på damning och buller, årsmål: 0 st. **Utfall 2016: 1**

Utfallet är detsamma som de senaste åren, dvs. något klagomål som bedöms befogat hanteras varje år

Uppföljning:

1a. Tillsynsbesöken hos 12 verksamheter har genomförts.

1b. Cementa, som bedriver tillståndspliktig verksamhet, kom in med sin miljörapport för sent och underrättelse om miljöstraffavgift har därför skickats till bolaget. Verksamheten fick, genom länsstyrelsebeslut i februari, slutliga villkor avseende buller och elanslutning av fartyg. Beslutet har överklagats av en privatperson som vill att strängare villkor ska meddelas, något beslut har ännu inte meddelats av mark- och miljödomstolen.

2. Pågår kontinuerligt och under året har ärenden avseende flytt av kross i Norra Djurgårdsstaden samt klagomål på Stockholm Vattens (SVAB) kross i Magelungskopplet behandlats. I fråga om SVAB:s kross beslutade nämnden, i februari år 2015, att lämna ett bullerklagomål utan åtgärd - ett beslut som överklagades och sedan återförvisades av länsstyrelsen, för ytterligare utredning. Efter kompletterande utredningar avseende buller och damning har nytt beslut att lämna klagomålet utan åtgärd meddelats. Även detta beslut har överklagats.

Under hösten inkom även ett klagomål avseende lukt från asfaltverket i Västberga och detta ärende handläggs för närvarande.

3. För närvarande är två sådana ärenden aktuella, dels en sedan tidigare etablerad kross i Årsta och dels en kross vid Solvalla. Anläggningen vid Solvalla har nu fått bygglov och anmälningsärenden avseende såväl krossverksamhet som betongtillverkning har hanterats.

Det är den största och viktigaste förbättringen under året är förbättrad hantering av formolja i betongindustrin. Krossbranschen arbete med skyddsåtgärder förbättras också. Mer direkt debiterbar tid har lagts ner för att beta av "tillsynsskuld" från föregående år.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	12	12	241	206	25	10
VB		12	351	336	13	2
Diff	-12	0	110	130	-12	-8

Miljöbalken kap 9 Livsmedelsindustri

Inriktning:

Energianvändning, inkluderande transportarbete, utgör branschens största miljöpåverkan. Fokus för tillsynen är således utvecklingen av företagets arbete inom dessa områden. Ambitionen är att genom rådgivning, goda exempel etc. stimulera till fortsatta förbättringar i branschen. Samverkan sker, vid behov, med förvaltningens livsmedelskontroll.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Ca 20 verksamheter besöks/inspekteras
2. Hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100%. **Utfall 2016:** 100 %
- 2) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100%. **Utfall 2016:** 100 %

Uppföljning:

1. Dussintalet verksamheter har besökts och den vanligaste bristen som noteras avser kemikalieförvaring/säkerhetsdatablad. Bedömningen är ändå att många är intresserade av och bedriver ett aktivt miljöarbete
2. Pågår kontinuerligt och hittills i år har två "nya" verksamheter, Carnegiebryggeriet och Grönsakshallen Sorunda besökts. De har introducerats till miljöbalkens regler och de krav på egenkontroll som ställs upp

Vad gäller avvikelser avseende direkt debiterbar tid så beror detta på felaktig tidredovisning.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	29	19	284	234	50	0
VB		18	434	325	109	0
Diff	-29	-1	150	91	59	0

Miljöbalken kap 9 Oljehamnen

Inriktning:

Främst företag med stora mängder oljeprodukter/kemikalier på Loudden, nästan alla är tillståndspliktiga. Fel kan ge stora utsläpp och allvarliga konsekvenser. Fokus i tillsynen på kontroll av villkorsefterlevnad liksom på hur den beslutade avvecklingen kan genomföras på bra sätt.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Miljö- och årsrapporter granskas och återkoppling sker till verksamhetsutövarna
2. Delta i besiktningar som görs av andra myndigheter med ansvar över närliggande/angränsande lagstiftning, t ex Sevesoinspektioner
3. Fortsatt medverka i diskussionerna kring hur avvecklingen kan genomföras
4. Hantera klagomål etc i enlighet med förvaltningens servicemål

Nyckelindikatorer:

- 1) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sin energianvändning. Årsmål 100 %. **Utfall 2016:** 100 %
- 2) Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter. Årsmål 100 %. **Utfall 2016:** 100 %

Uppföljning:

1. Majoriteten av företagen, sju stycken, är skyldiga att och har lämnat in miljörapport. Rapporterna har granskats och ärendena avslutats. Uppföljning av ev. frågetecken har gjorts i samband med ordinarie tillsynsbesök.
2. Periodiska besiktningar har genomförts under hösten och förvaltningen har deltagit i dessa. För Circle K:s anläggning genomfördes besiktning i juni.
3. För såväl ST1:s som Univars anläggningar pågår avveckling nu. Dessa arbeten, samt de andra bolagens förberedelser inför avvecklingen, har genererat ärenden avseende såväl rivning som marksanering samt frågor kring sanering av och framtida användning/hantering av bergrum.
4. Pågår kontinuerligt och i år har inga ärenden kommit in

Bolagens egenkontroll är god och att under året har ett bolag avetablerat sig (Univar) och flera bolag har börjat förbereda rivning av anläggningsdelar. Differensen i den sammanlagt nedlagda tiden för branschen hänför sig nästan helt till indirekt debiterbar tid. Då tillståndsfrågor hanterats under året kan det konstateras att tid för detta (felaktigt) redovisats som debiterbar tid.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	9	9	586	346	80	160
VB		9	477	467	9	1
Diff	-9	0	-109	121	-71	-159

Miljöbalken kap 9 Enskilda avlopp

Målsättning: Målet är att minska näringsläckaget till omgivande mark och vattendrag genom handläggning av anmälningsärenden och tillståndsansökningar. I samarbete med Stockholm Vatten fortsätter arbetet med den geografiska inventering som utfördes 2015 för att hitta fastigheter med enskilda avlopp som inte finns i förvaltningens register.

Uppföljning: Arbetet med inventering av fastigheters avloppslösningar leder successivt till att fler fastigheter ansluter sig till det kommunala avloppsnätet eller ansöker om tillstånd till godkända enskilda avloppsanläggningar.

Antal inkomna tillståndsansökningar under 2016:

*sex ansökningar om tillstånd till slutna tank, varav fyra avser befintliga anläggningar som upptäcktes vid avloppsinventeringen 2013

*två ansökningar om tillstånd för utsläpp av BDT-vatten

* 10 ansökningar om tillstånd till torr toalettlösning

Av de 104 ärenden som initierades vid avloppsinventeringen 2013 har alla avslutats utom 14 ärenden där handläggning fortfarande pågår. Av dessa är tre stycken på väg att anslutas till kommunalt VA och två har inkommit med ansökan om enskild avloppslösning.

Den geografiska inventeringen (dvs granskning av kartor över hela Stockholms kommun) som gjordes 2015 resulterade i en lista på ca 300 fastigheter som inte verkade vara anslutna till VA-nätet. Listan har granskats av Stockholm Vatten AB och efter det kvarstod drygt 100 fastigheter där avloppslösningen var okänd. Miljöförvaltningen har utrett frågan vidare genom kontakt med Statens fastighetsverk, fastighetskontoret, Akademiska hus och Kungliga Djurgårdens förvaltning. Miljöförvaltningens bedömning är att ca 20 fastigheter kommer att vara aktuella för inspektion framöver.

Utredningen om enskilda avloppsanordningar för nio fastigheter på Lambarö visade att två är anslutna till kommunalt VA, sex avser ansluta sig senast sommaren 2017 och en fastighet behöver inspekteras 2017.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	290	0	97	12	85	0
VB	290	0	420	141	279	0
Diff	0	0	323	129	194	0

Miljöbalken kap 9 Gödselstäder

Målsättning:

Målet är att minska näringsläckaget till omgivande mark och vattendrag genom riktad tillsyn på gödselstäder. Under år 2016 utförs inspektion av 19 hästgårdar och ridanläggningar inom Miljösamverkan i Stockholms samverkansprojekt 'Gödselhantering'.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade anläggningar utan läckage till omgivningen. Årsmål: 100 %. Utfall 2016: 100%.

Uppföljning:

Bedömningen är att verksamhetsutövarna har god egenkontroll för gödselhanteringen.

Under 2016 utfördes 11 inspektioner på ridskolor och 4H-gårdar med avseende på gödselhantering. Vid huvuddelen av anläggningarna sker lagring av gödsel i en container. Lagring och hantering av gödsel vid anläggningarna sker på ett sådant sätt att det i nuläget inte bedöms föreligga någon större risk för näringsläckage till hav, sjöar och vattendrag eller påverkan på dricksvattentäkter. Kvarstående objekt inspekteras under 2017.

Förvaltningen har deltagit i de möten som har hållits inom Miljösamverkan i Stockholms samverkansprojekt 'Gödselhantering'.

Tillsynsområdet har ingen uppföljning av tiden som helhet utan den har förts på enskilda avlopp (se tillsynsområde Enskilda avlopp).

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	19	19	181	75	96	10
VB	19	11	0	0	0	0
Diff	0	-8	-181	-75	-96	-10

Miljöbalken kap 9 Värmepumpar

Målsättning:

Målet med tillsynen är att genom tillståndsprövning av värmepumpsansökningar bidra till minskad klimatpåverkan. Vid prövning görs en bedömning av föreslagen lokalisering. För att underlätta för sökanden upprätthålls en e-tjänst. Den indirekta tiden avser bland annat vidareutveckling av e-tjänsten för värmepumpar.

Kommentar: Objekt med planerad tillsyn avser uppskattat antal ansökningar om tillstånd. Det finns inte registrerat antal tillsynsobjekt i vanlig mening.

Nyckelindikatorer:

1) Antal hanterade värmepumpsansökningar. Årsmål 2016: 422. **Utfall 2016: 439**

Uppföljning:

Det har inkommit 439 tillståndsansökningar i år, vilket är 90 färre än förra året och motsvarar en minskning om 21 %.

Något fler fastighetsägare har ansökt om ändring av befintligt tillstånd jämfört med förra året. Detta förväntas öka i framtiden då fler fastighetsägare byter ut sina befintliga värmepumpsystem mot nya anläggningar. Enligt statistiken minskar antalet inkomna ansökningar via e-tjänsten i förhållande till det totala antalet inkomna ansökningar. Detta beror på att man i dagsläget endast kan ansöka om tillstånd till ett borrhål per fastighet i e-tjänsten. Miljöförvaltningen önskar utveckla e-tjänsten så att det i framtiden är möjligt att ansöka om flera borrhål på samma fastighet. Under nästa år ska förvaltningen därför söka medel för att utveckla e-tjänsten och anpassa den till Ecos 2.

Försäljningen av bergvärmepumpar gick ned med 23 % under år 2016 enligt Svenska Kyl och värmepumpföreningen (SKVP). Det främsta skälet är minskningen av ROT-avdraget till 30 procent.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	Se kommentar	422	3338	2338	930	70
VB		439	3889	2471	1318	100
Diff	#####	17	551	133	388	30

Miljöbalken kap 9 Olägenhetshantering

Inriktning:

Målsättning: Målet är att undanröja olägenheter för människors hälsa i bostäder i flerfamiljshus. Handläggningen ska bedrivas effektivt och rättssäkert.

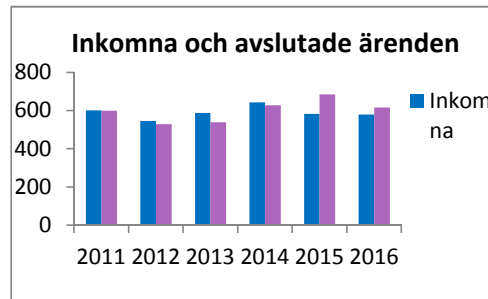
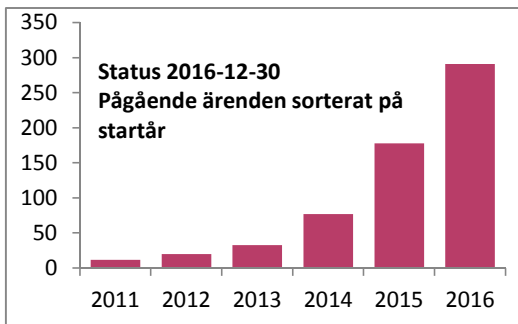
Kommentarer: Antalet med planerad tillsyn utgörs av antalet hanterade olägenhetsärenden under innevarande år. Statistik om Stockholm redovisar för utgången av 2014 en prognos om 460 000 bostäder i flerbostadshus.

Nyckelindikatorer:

1) Andel ärenden påbörjade fr.o.m. 2016 som avgjorts inom 9 månader. Årsmål 90 %. **Utfall 2016: 60%**, Kommentar: utfallet visar andelen avgjorda ärenden påbörjade under jan-april. Årsstatistik för hela 2016 kan först tas ut i september 2017

2) Ärendebalansen ska minskas till 550 ärenden senast den 31 december 2017. **Utfall 2016: 611**

3) Andelen ärenden som avgjorts med en förbättrad inomhusmiljö som följd. **Utfall 2016: 66% VB:580** ärenden har initierats vilket är något **färre** än förra året (**584 st**). Majoriteten av de inkomna klagomålen är bullerrelaterade, följt av klagomål på lukt och temperatur. Förvaltningen har avslutat **617** ärenden. Den 30 december var **611** ärenden pågående vilket är lägre än ingångsvärdet vid årets början. Målsättningen att ärendebalansen ska minskas till 550 ärenden senast den 31 december 2017 kvarstår. From oktober 2016 har arbetsområdet tilldelats extra resurser. Hur mycket detta sänker ärendebalansen ytterligare kommer att synas under första kvartalet 2017. Under året har även införts en indikator för att mäta förbättrad inomhusmiljö. Avgörande för bedömningen av om en förbättring har skett är att någon form av åtgärd har vidtagits i ärendet. Ärenden där olägenhet inte har konstaterats eller det inte bedömts rimligt att vidta åtgärd räknas inte som avgjort med förbättrad inomhusmiljö.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	varav ej debiterbara
VP		750	7844	2356	4901	587
VB		750	9710	2974	5930	806
Diff	0	0	1866	618	1029	219

Miljöbalken kap 9 Fastighetsägartillsyn

Målsättning:

Målet med tillsynen är att granska och bedöma hur fastighetsägarens egenkontroll för drift och underhåll är utformad, och vid behov ställa krav, så att hälsoproblem för de boende och skador på miljön förebyggs.

Kommentarer: Antalet registrerade bostadsbyggnader i tillsynsregistret är ca 17.000.

Nyckelindikatorer: 1) Andel av inspekterade flerbostadshus som uppvisar brister som kräver uppföljning.

Årsmål: 20 %.

VB: Traditionell tillsyn av fastighetsägares egenkontroll:

Totalt under året har 634 inspektioner utförts. Per den 2 december hade 590 inspektioner utförts varav 193 har fått så allvarliga anmärkningar att de kräver uppföljning (33 procent). Anmärkningar rör framför allt bristande egenkontroll på varmvattnet med risk för tillväxt av legionella som följd, den obligatoriska ventilationskontrollen (OVK) och att ingen radonmätning skett i fastigheten. Merparten av bristerna överlämnas åt fastighetsägarna att hantera inom sin egenkontroll och normalt sker ingen uppföljning för att kontrollera att åtgärderna vidtagits. Återbesök hos sex fastighetsägare som inspekterades 2013 har dock genomförts under året för att följa upp tidigare anmärkningar på varmvattentemperatur. Vid återbesöken konstaterades att samtliga sex fastighetsägare fick samma anmärkning igen. Förvaltningen kommer under 2017 att fortsätta med återbesök för att undersöka om samma trend kvarstår även när ett större urval av fastighetsägare fått återbesök. Under slutet av året har ett samarbete med Stockholm Vatten Avfall AB inletts för att stödja fastighetsägarna med att komma igång med separat matavfallsinsamling. Arbetet med miljöförvaltningens inspektioner med anledning av samarbetet startas upp under 2017.

Riktad bostadstillsyn – pilotprojekt VB 2016:

Ett nytt sätt att bedriva tillsyn på fastighetsägares egenkontroll och bostäder i flerbostadsbyggnader har genomförts under 2016 i form av ett pilotprojekt. Beslutet att utveckla ett nytt tillsynssätt grundar sig på ett antagande om att ett system som bygger på att medborgarna själva ska anmäla brister, resulterar i att de som verkligen behöver nämndens hjälp för en bättre boendemiljö av olika anledningar inte alltid får tillgång till den. Urvalskriterier för val av byggnader att bedriva tillsyn mot är hyreslägenheter i socioekonomiskt svaga områden i Stockholm. Även indikationer från andra aktörer så som Hyresgästföreningen har påverkat valet. Pilotprojektet har omfattat tillsyn på tre fastighetsägare och deras byggnadsbestånd, vid totalt fyra inspektionstillfällen. Fastighetsägaren har i samtliga fall fått information i god tid innan inspektionerna utfördes. Vid varje inspektionstillfälle besöktes mellan sju och tio lägenheter. Vid inspektionerna har samtal förts med de boende och undersökningar gjorts för att se om det finns risk för olägenhet i bostaden. Fokus har varit ventilation, fukt och mikrobiell växt, temperatur, skadedjur och rutiner för felanmälan. Vid samtliga inspektioner har anmärkningar noterats, främst rörande brister kring ventilationen men även fukt, buller och lukt. Dessa anmärkningar har sedan lett till vidare utredning och åtgärder av fastighetsägarna. I samtliga ärenden kommer uppföljande inspektioner göras för att säkerställa att bristerna åtgärdas. Det uppsatta målet för året att utvärdera det nya tillsynssättet på en till två fastighetsägare har uppnåtts. Bedömningen är att den nya tillsynsmetodiken ger en möjlighet att på ett mer noggrant sätt granska om en fastighetsägare uppfyller kravet på egenkontroll.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	Se kommentar	615	5633	3999	1471	163
VB		634	5909	4127	1610	172
Diff		19	276	128	139	9

Miljöbalken kap 9 Skolor och förskolor

Inriktning:

Målet är att verka för en god inomhusmiljö i skolor och förskolor så att eleverna och barn inte utsätts för hälsorisker eller hindras i sin utveckling och i sitt lärande. Tillsynen fokuserar på kända problemområden som bristande ventilation, buller och städning/hygien.

Målsättning:

Under 2016 planerades följande uppnås inom tillsynen:

1. Handläggning av ca 60 inkomna anmälningar av nya, och förändring av befintliga, verksamheter
2. Inspektion av ca 400 skolor och förskolor inom riktad tillsyn, inklusive projekt tillsyn.
3. Eftersom buller från fasta installationer (framför allt från ventilationen) är den vanligaste anmärkningen vid miljöförvaltningens hälsoskyddstillsyn genomförs ett bullerprojekt under 2016 för att mäta buller från fasta installationer inomhus på ca 120 förskolor.
4. Uppföljning av brister funna vid tillsynen.
5. 85% av alla verksamheter ska vara kontrollerade och ha radonvärden under 200 Bq/m³ luft.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel skolor och förskolor som inspekterats inom den riktade tillsynen med anmärkningar som kräver uppföljning eller där det föreligger risk för olägenhet. Årsmål: < 50 %. **Utfall 2016: 55 %**
- 2) Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m³ luft. Årsmål: 85 %. **Utfall 2016: 85 %**.
- 3) Andel förskolor och skolor som under året har kontrollerats avseende buller och har ljudnivåer under 30 dB. **Utfall 2016: 46 % (exkl projektet Buller från fasta installationer i förskolor 2016)**
- 4) Andel förskolor och skolor som har uppfört personbelastningskartor gällande ventilationens kapacitet. **Utfall 2016: 5 %**

VB:Totalt har 433 inspektion utförts på förskolor och skolor. Av dessa utfördes 231 st på förskolor och 36 st på skolor inom den riktade tillsynen och 111 st inom projektet *Buller från fasta installationer i förskolor 2016* samt 55 verksamheter med anledning av anmälan. 55 procent av samtliga inspekterade verksamheter hade brister och följs upp. Av dessa 55 procent hade 84 procent anmärkning på buller från fasta installationer. Vissa, 12 %, hade dessutom bristfällig ventilation, vilket är den andra mest förekommande anmärkningen miljöförvaltningen följer upp. Räknat enbart inom projektet *Buller från fasta installationer i förskolor 2016* var uppföljningsgraden sammanlagt 75 procent på besökta stadsdelarna Norrmalm och Södermalm. Det är förskolor med mätvärden från 34 dBA till 48 dBA som följs upp. Mätresultat inom intervallet 31-33 dBA ansvarar verksamhetsutövaren själv för att följa upp inom ramen för sin egenkontroll.

Under hösten har personbelastningskartor efterfrågats vid inspektionerna. Endast 5 % av inspekterade skolor och förskolor har en personbelastningskarta, denna brist följs i dagsläget inte upp av miljöförvaltningen. 201 uppföljningsärenden har startats under året. Totalt drivs i dagsläget 319 pågående uppföljningsärenden varav 38 stycken från 2012-2013 och 281 stycken från 2014-2016. 116 ärenden har avslutats under året. Under hösten har ett samarbete med SISAB inletts i syfte att ta fram en strategi för utförande av rimliga åtgärder för att undanröja brister i stadens lokaler för skolor och förskolor.

Under 2016 har 56 anmälningar kommit in till förvaltningen. Behovet av skol- och förskoleplatser har ökat på grund av det stora antalet flyktingar. Utbildningsförvaltningen har förvarnat om att det kan bli aktuellt med en utökning av upp till 23 verksamheter under 2016. Anmälan om utökning (förändring) av verksamhet har hittills kommit in avseende ca trefjärdel av dessa verksamheter. Under 2016 har 55 verksamheter inspekterats med anledning av anmälan. Totalt drivs i dagsläget fyra pågående uppföljningsärenden.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	1358	400 + 60	9047	7347	1600	100
VB		433	9044	7759	1185	100
Diff	#####	#####	-3	412	-415	0

Miljöbalken kap 9 Idrottsanläggningar

Inriktning:

Målet är att minska risken för smittspridning och hälsobesvär genom att tillse att verksamhetsutövarna har en god egenkontroll för drift och underhåll. Fokus ligger på tillsyn av kommunala idrottshallar med syftet att säkerställa en god miljö för främst idrottande barn och ungdomar. Det finns 40 kommunala idrottshallar i Stockholm.

Målsättning: .

Under 2016 planerades följande uppnås inom tillsynen:

1. Inspektion av ca 25 idrottshallar.
2. Granskning görs av bland annat ventilation, rutiner för städning/hygien och risk för legionella och uppföljning av brister sker vid behov.

Nyckelindikatorer:

1) Andel verksamheter som inspekterats med anmärkningar som kräver uppföljning. Årsmål: 0 %. **Utfall 2016:** 6 %.

Uppföljning:

Under hösten 2016 inspekterade miljöförvaltningen 17 kommunala idrottsanläggningar. De privata inspekterades under 2015. Inspektionerna utfördes tillsammans med respektive anläggningschef där bland annat egenkontroll, rutiner för städning/hygien och ventilation kontrollerades.

Idrottsanläggningarnas tillstånd var generellt mycket god och endast en anläggning fick en anmärkning som kommer att följas upp. Anmärkningen gällde en ej fungerande ventilation. Förvaltningen kommer att fortsätta tillsynen av resterande kommunala idrottsanläggningar under 2017. Att samtliga planerade 25 inte utfördes under 2016 beror på resursbortfall på grund av personalbrist.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	40	25	290	140	100	50
VB	40	17	175	107	68	0
Diff	0	-8	-115	-33	-32	-50

Miljöbalken kap 9 Migrationsboenden

Inriktning:

Målet är att förebygga smittspridning och olägenhet för människors hälsa. Fokus ligger på granskning av ventilation samt rutiner för städning och hygien.

Målsättning:

Under 2016 planerades följande uppnås inom tillsynen:

1. Inspektion av 15 av stadens migrationsboenden (omfattar Migrationsverkets anläggningsboenden samt de kommunala och privata asyl-/PUT-boenden som finns).
2. Beroende på utvecklingen av flyktingströmmarna till Stockholm kan tillsynen behöva utökas, både i fråga om tillsynsinsatser och andra ändamålsenliga aktiviteter inom området.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel verksamheter som inspekterats med anmärkningar som kräver uppföljning.
Årsmål: 0 %. **Utfall 2016: 60 %.**

Uppföljning:

Under 2016 inspekterades 15 anläggningar i stadsdelarna Bromma (2 st), Hässelby-Vällingby (2 st), Farsta (6 st), Skarpnäck (1 st), Skärholmen (2 st), Södermalm (1 st) och Kungsholmen (1 st).

Nio (60%) av de besökta verksamheterna hade brister som förvaltningen följt upp. Trots detta är förvaltningens bedömning att det generellt sett ser bra ut på boendena.

De anmärkningar som följts upp är brister i ventilationens funktion (8 st), avvikande varm/kallvattentemperatur (3 st) och påvisad fukt-/mögeltillväxt (2 st). Några boenden hade flera anmärkningar. Anmärkningar på bristande rutiner såsom städning och rengöring mm noterades också men lämnades till verksamhetsutövaren att följa upp och åtgärda inom ramen för sin egenkontroll.

Av de nio uppföljningsärendena är fyra avslutade. De fem återstående ärendena har samtliga anmärkningar på ventilationen och en verksamhet har både ventilations- och mögelanmärkning. Tre av dessa fem har inkommit med åtgärdsplaner och åtgärder sker under våren 2017. De sista två har inte inkommit med någon åtgärdsplan och förvaltningen kommer att följa upp detta.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	33	15	210	100	100	10
VB	33	15	312	188	124	0
Diff	0	0	102	88	24	-10

Miljöbalken kap 9 Restaurang och evenemang

Målsättning: Målet är att barn, ungdomar och vuxna ska kunna uppleva och njuta av musik utan att riskera hörselskador eller andra negativa hälsoeffekter. Bullermätningar utförs hos verksamhetsutövare.

Nyckelindikatorer:

1) Andel av de inspekterade verksamheterna som har brister som behöver följas upp. Årsmål: 0%. **Utfall 2016: 10 %**

VB

Planerade ljudmätningar har utförts på tio olika evenemang. Urvalet grundade sig på tidigare klagomål, nya verksamhetsutövare eller nya evenemangsplatser och verksamheter förvaltningen inte tillsynat på över fem år. Vid en konsert inomhus överskred Folkhälsomyndighetens riktvärden för höga ljudnivåer. Årsmålet på 0% har således inte uppfyllts. Den aktuella verksamhetsutövaren har fått möjlighet att yttra sig och kommer att föreläggas om att redovisa sin egenkontroll för höga ljud.

Ett stort antal klagomål har inkommit på olika utomhusevenemang. Flest klagomål inkom angående Summerburst, Weekend och Oktoberfest, mellan 20-30 stycken vardera. Ansvariga inom staden och arrangörer har kommunicerats klagomålen men de bedöms vara tillfälliga störningar.

Förvaltningen har deltagit i evenemangsnätverkets träffar en gång i kvartalet. Deltagare är de inom staden som är involverade i evenemang. Tre polisremitter om tillstånd för offentlig tillställning har besvarats.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP		15	200	75	115	10
VB		10	204	85	109	10
Diff	0	-5	4	10	-6	0

Miljöbalken kap 9 Alkoholremitter

Inriktning:

Målsättning: Målet är att förebygga bullerstörningar för närboende.

Nyckelindikatorer:

1) Antal handlagda alkoholremitter. Årsmål: 330 stycken. **Utfall 2016: 326 stycken**

2) Handläggningstid, två arbetsveckor. Årsmål: 95%. **Utfall 2016: 95 %**

VB:

Totalt har 326 remisser besvarats. Fram till den 2 december har 313 alkoholremitter inkommit och 302 av dessa har besvarats. Av dessa har 14 ansökningar avstyrkts. Den vanligaste grunden för ett avstyrkande är att det pågår klagomålsärenden rörande verksamheten. Ett avstyrkande betyder inte att ansökan om tillstånd alltid avslås. Socialnämnden gör en egen bedömning, dels av vilken typ av problem det rör sig om, dels hur miljö- och hälsoskyddsmyndigheten har motiverat sitt avstyrkande. Det förekommer också att tillstånd meddelas under en prövotid efter ett avstyrkande. Vid avslag av en ansökan om tillstånd är det ovanligt att en överinstans ändrar socialnämndens beslut.

15 remisser (5 %) har tagit längre tid än 2 veckor att handlägga. För några av dessa beror den längre handläggningstiden på att kompletterade uppgifter behövts från tillståndsenheten för att kunna lämna ett yttrande. Årsmålet att 95 % av ärendena ska handläggas inom 2 veckor uppnås.

Totalt för året planerades 330 remissyttranden. 95 % av dessa hade fram till den 2 december inkommit. Kommunfullmäktige har fastställt nya riktlinjer för serveringstillstånd. Nytt är bland annat att serveringstid på uteserveringar beviljas fram till 23.00 med två års prövotid om det inte finns pågående klagomålsärende hos miljöförvaltningen eller nyligen avslutade klagomålsärenden (inom ett år). Vanlig remissförfrågan görs inte i dessa fall utan listor på pågående klagomålsärenden skickas regelbundet till tillståndsenheten. I nuläget verkar de generösare riktlinjerna inte ha lett till en större tillströmning av klagomål på buller från restaurang. Förvaltningen har under året deltagit i fyra träffar med socialförvaltningens tillståndsenhet. Mötena syftar till att utveckla och förenkla remissarbetet mellan förvaltningarna.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP		330	430	330	100	0
VB		326	419	319	100	0
Diff	0	-4	-11	-11	0	0

Miljöbalken kap 9 Bassängbad

Inriktning:

Målet är rent vatten, bra luft och fräscha anläggningar. Vid tillsynen granskas och bedöms hur verksamhetsutövarens egenkontroll för drift och underhåll är utformad så att hälsoproblem och skador på miljön förebyggs.

Målsättning:

Under 2016 planerades följande uppnås inom tillsynen:

1. Under 2016 genomförs ett tillsynsprojekt gällande städning och hygien på inomhusanläggningar. Förutom kontroll av badanläggningarnas rutiner kring städning och hygien, utförs provtryckning på ytor för hygienisk kontroll.
2. Badvattenövervakning med granskning av analysrapporter och egenkontroll.
3. Handläggning av nyanmälningar, renoveringar och eventuella klagomål, samt uppföljning av ärenden från tidigare års tillsyn.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel bassängbad som fått anmärkning på badvattenkvaliteten. Årsmål: < 30 %. Utfall 2015: 38% **Utfall 2016: 29 %**.

Uppföljning:

Miljöförvaltningens erfarenhet är att större anläggningar inte tar mer tillsynstid i anspråk än mindre anläggningar. Anledningen till detta är bland annat att mindre anläggningar överlag har högre temperaturer, bland annat finns bland dem många bubbelpooler. Bland de mindre anläggningarna finns också fler oerfarna verksamhetsutövare. Det går åt mer tid för att ge råd för egenkontrollen till mindre anläggningar än till de större. Problem med vattenkvaliteten fördelar sig ungefär lika, bland annat för att de större anläggningarna i stadens regi är högt belastade.

I juni stängdes 2 större simhallar ner långvarigt för omfattande renovering (Forsgrenska och GIH). Utöver detta är också Åkeshovs sim- och idrottsanläggning stängt för renovering sedan juni 2015. Det kan innebära ytterligare besöksstryck på övriga anläggningar.

1. Planen var ursprungligen att inspektera samtliga inomhusanläggningar, men istället har tillsynen riktats in på större anläggningar (> 20 m) dit allmänheten har tillträde. Bostadsrättsföreningar och arbetsplatspooler ingår inte i projektet. 23 inspektioner har utförts under året. Granskning av städrutiner har visat brister i metodik, frekvens och val av rengöringsmedel. Det är vanligt att städkemikalier som inte är anpassat för simhallar används, även på de kommunala anläggningarna. Desinficeringsrutiner saknas på många anläggningar. Bedömningarna har gjorts utifrån kriterier fastställda i en tysk städstandard för simhallar. Ytterligare 18 badanläggningar ska tillsynas inom projektet i början av 2017.

2. Av totalt 76 anläggningar som varit i drift har 22 anläggningar (29 %) haft bakterieöverskridanden. Åtta fall av *Pseudomonas aeruginosa* har påvisats. Om kemiska avvikelser, såsom förhöjda värden av kloroform, bundet klor, totalhalt klor eller grumlighet inkluderas, så har 39 procent av baden (33 anläggningar) brister i badvattenkvaliteten. Ytterligare 3 anläggningar har haft allvarliga brister i sina provtagnings-rutiner. Resultaten är tydligt bättre än 2015, både vad gäller bakterieöverskridanden och kemisk status. Det är första gången på 5 år en tydlig förbättring kan ses avseende badvattenkvaliteten.

3. För närvarande handläggs 11 anmälningsärenden, ett klagomålsärende rörande smutsig simhall och 38 uppföljningar av tidigare års riktade tillsyn. En dialog har förts och möten hållits mellan idrottsförvaltningen, fastighetskontoret och miljöförvaltningen gällande de pågående renoveringarna av simhallar. Förvaltningen har yttrat sig gällande planeringen av utomhusbadet Järva Friluftsbad. Två konferenser inom MSL har anordnats under 2016 och miljöförvaltningen i Stockholm har stått som arrangör.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	- varav ej debiterbara
VP	79	68	1357	957	350	50
VB	76	23	1381	873	410	98
Diff	-3	-45	24	-84	60	48

Miljöbalken kap 9 Strandbad

Målsättning:

Målet är att ingen ska bli sjuk av att bada vid stadens officiella strandbad och att alla strandbad ska ha god vattenkvalitet.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel strandbad där badvattnet visat otjänliga provresultat. **Utfall 2016: 16 %.**
- 2) Andel provtagningsplatser där algblomning indikerats. **Utfall 2016: 13 %.**
- 3) Andel badvattenprov utan anmärkning. Årsmål 85%. **Utfall 2016: 88 %.**

Uppföljning:

Alla stadsdelar och verksamheter som bedriver strandbad, totalt 14 stycken, har beställt strandbadvattenprovtagning av förvaltningen.

Badvattenprovtagningen har huvudsakligen visat på bra resultat för strandbaden men något sämre resultat än för 2015. Under 2015 hade 7 % av strandbaden otjänliga provresultat jämfört med 16 % 2016. Under 2015 hade inga provtagningsplatser algblomning men under 2016 hade 4 % algblomning. Det kan bero på att det var sämre väder sommaren 2015 än 2016. Under sommaren 2016 var totalt sett 88 % av proverna utan anmärkning (nyckeltalet är nytt från år 2016), vilket överstiger årsmålet om 85 %. Vid 5 bad har otjänliga provresultat förekommit. Dessa bad är Brunnsviken, Maltesholm, Mälarhöjdsbadet, Tantobadet och Ängbybadet. Tillfälliga otjänliga provresultat kan t.ex. bero på att avföring från fåglar sköljs ner i vattnet vid regn. Vid Hässelby strandbad, Hässelby allmänna strandbad, Kanaanbadet och Maltesholmsbadet har algblomning förekommit. Inga bad har dock behövs stängas och inga rapporter från allmänheten om att de har blivit sjuka efter bad har inkommit till förvaltningen.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	31	31	230	155	70	5
VB	31	31	225	155	70	0
Diff	0	0	-5	0	0	-5

Miljöbalken kap 9 Plaskdammar

Inriktning:

I Stockholm finns 56 plaskdammar lokaliserade till stadens parker, vilka driftas av stadens 14 stadsdelsförvaltningar. De är ämnade för små barns badlek och används av barnfamiljer, förskolor och parklekar. Erfarenheten är att de flesta av dessa används mycket, i synnerhet vid varm väderlek. Målet är rent vatten för plask och lek i stadens plaskdammar.

Målsättning:

Under 2016 planerades följande uppnås inom tillsynen:

1. Systemtillsyn med inspektion på 10 anläggningar, inklusive stickprovskontroll av badvattenkvaliteten.
2. Badvattenövervakning, dvs kontroll av vattenkvaliteten via granskning av analysvar och incidentrapporter för samtliga plaskdammar i drift.
3. Förebyggande informationsinsatser, bland annat genom att återkommande konferenser hålls med alla berörda för driften.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel plaskdammar där badvattnet visat otjänliga provresultat. **Utfall 2016: 56 %.**

Uppföljning:

Tillsynsprojektet 2015, då samtliga plaskdammar inspekterades, resulterade i att pH-reglering infördes på 32 (60 %) av dammarna till sommaren 2016. Tillsynsprojektet i kombination med installation av pH-reglering har lett till förbättrad renhet kring dammarna och förbättrad vattenkvalitet under 2016. Stadsdelarna har i samband med årets höstkonferens uppgett att pH-reglering kommer att installeras i ytterligare 12 – 13 av dammarna till sommaren 2017.

Systemtillsyn har utförts på 11 plaskdammar. I jämförelse med förra året var parkskötseln bättre utförd detta år. Stickprovskontroller av badvattnet visade på bakterieöverskridanden i två av nio provtagna dammar. I tre dammar påvisades förekomst av bakterien *Pseudomonas aeruginosa*.

Mängden bakterieöverskridanden och incidenter är betydligt större för plaskdammar än för badanläggningar i övrigt, pga den utsatta miljön och tillgängligheten. Förvaltningens tillsyn 2015 då samtliga plaskdammar besöktes visade att dammar med dålig vattenomsättning eller komplicerad form på dammen bör ta prov vid flera provtagningspunkter i dammen. Under säsongen 2016 har utökad provtagning införts. Badvattenövervakning sker sommartid när plaskdammarna är i drift. 25 (56 %) av de 54 plaskdammar som är i drift under 2016 har haft bakterieöverskridanden i badvattenprovtagningen. Totalt har 24 procent av alla inskickade analysprover visat på bakterieöverskridanden. Vid 16 plaskdammar (30 %) har bakterien *Pseudomonas aeruginosa* påvisats i ett av vattenproven.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	56	10	495	295	150	50
VB	56	11	298	284	14	0
Diff	0	1	-197	-11	-136	-50

Miljöbalken kap 9 Hygienverksamheter

Inriktning:

Målet är att ingen ska bli sjuk eller skadad av skönhetsvård. Fokus på tillsyn av stickande/skärande verksamheter med risk för blodsmitta.

Målsättning:

Under 2016 planerades följande uppnås inom tillsynen:

1. Handläggning av ca 50 nyanmälda verksamheter.
2. Riktad tillsyn på 20 tatueringverksamheter innefattande granskning av tatueringsfärger och rutiner för hygien.
3. Riktad tillsyn på ytterligare 30 verksamheter.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel inspekterade verksamheter med fungerade hygienrutiner för att förhindra smittspridning. Årsmål: 100 %. Utfall 2016: 75 %.
- 2) Andel inspekterade verksamheter med felaktigt märkta tatueringsfärger. Årsmål: 0 %. Utfall 2016: 70 %.

Uppföljning:

1. 101 anmälningsärenden har inkommit, varav 36 avsåg fotvård, 32 tatuering, 29 kosmetisk tatuering, 2 piercing, 1 akupunktur och 1 hudvård. Detta är fler jämfört med föregående år. Ökningen antas bero på att verksamheter som bedriver kosmetisk tatuering ökar, att vårens tillsyn resulterat i nio nyanmälningar, att verksamhetsutövare som delar på en studio blivit bättre på att anmäla vid lokalbyte och att verksamhetsutövare även blivit bättre på att anmäla lokalbyten. Totalt har 113 anmälningar handlagts (varav några inkom 2015) och av dessa har 81 inspekterats. Bedömningen är att hygienverksamheterna generellt haft god egenkontroll, men 18 kosmetiska tatueringare har fått anmärkning gällande brister i rengöringsrutinen för instrument.

2. Riktad tillsyn har bedrivits på 20 tatueringverksamheter för granskning av hygien- och smittskyddsrutiner samt kontroll av tatueringsfärger. Majoriteten av besökta verksamheter hade bra hygien- och smittskyddsrutiner. Det var bara fem verksamheter som hade bristande rutiner. Bristerna avsåg rutinen för rengöring av instrument eller att de använde ett alkoholfritt desinfektionsmedel. Majoriteten av besökta verksamheter var sedan tidigare anmälda till förvaltningen, vilket kan vara en orsak till att merparten hade bra rutiner. 19 av de 20 besökta verksamheterna hade anmärkningar gällande tatueringfärgerna. Den vanligaste bristen var att tatueringfärgerna saknade sterilitetsmärkning och att kunder fick bristfällig eller ingen information. Hos nio verksamheter påträffades färger som innehöll otillåtna ämnen. Det finns även kunskapsbrister hos verksamhetsutövarna gällande regler för tatueringsfärger. Detta gäller särskilt ansvaret att kontrollera att tatueringfärgerna inte innehåller otillåtna ämnen, att ämnen som omfattas av begränsningar inte överskrider tillåtna halter och att det finns märkning eller garanti för sterilitet. Förvaltningen följer upp bristerna och kommer att rapportera till Läke medelsverket. Bedömningen är att stora förbättringar kan uppnås relativt enkelt och till låg kostnad för verksamhetsutövarna. Det handlar till största del om okunskap och bristande rutiner i branschen.

3. Eftersom antalet inkomna anmälningar varit stort har den riktade tillsynen reducerats till

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	574	100	547	347	150	50
VB	579	104	1242	418	774	50
Diff	5	4	695	71	624	0

Miljöbalken kap 9 Radon

Inriktning:

Målsättning:

Målet är att alla flerbostadshus ska var kontrollerade avseende radon och ha radonhalter under riktvärdet 200 Bq/m³. Genom tillsynen kontrolleras att fastighetsägare mäter, åtgärdar och redovisar uppmätta radonhalter. En e-tjänst upprätthålls där allmänheten kan se vilka fastigheter som är radonmätta.

Kommentarer: Det finns ca 17.000 byggnader i Stockholm. Antalet med planerad tillsyn utgörs av planerat antal handlagda ärenden.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Årsmål: 65 %. Utfall 2016: 66%.
- 2) Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Årsmål: 85 %. Utfall 2016: 84,3 %.
- 3) Antal användare av e-tjänst för uppmätta radonhalter. Årsmål 8 000. Utfall 2016: 10 320.

Uppföljning:

66 % av flerbostadshusen är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Andelen i de kommunala bostadsbolagen är 84 %. 10 320 användare har använt e-tjänsten för radon. De fastighetsägare som inte har redovisat mätresultat trots tidigare uppmaningar har under året förelagts att mäta under eldningssäsongen 2016-2017. Under hösten 2016 har förvaltningen skickat uppmaningar till fastighetsägare i Bromma att mäta radon och eventuellt åtgärda samt rapportera till förvaltningen.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	Se kommentar	1500	5292	2160	2832	300
VB		1481	5146	2153	2693	300
Diff	#####	-19	-146	-7	-139	0

Miljöbalken kap 9 Djurtillstånd

Målsättning:

Målet är att förebygga olägenhet för människors hälsa genom att tillståndspröva ansökningar för hållande av orm, fjäderfä och lantbruksdjur inom detaljplanelagt område.

Kommentarer: Objekt med tillsyn avser uppskattat antal ansökningar om tillstånd.

Nyckelindikatorer:

1) Andel tillstånd för orm, fjäderfä och lantbruksdjur som handläggs inom fyra veckor. Årsmål: 95 %. Utfall 2016: 100%.

Uppföljning:

Förvaltningen har meddelat 8 tillstånd att hålla höns, 5 tillstånd att hålla orm, 2 tillstånd att hålla duvor och medgett en ansökan om utökning av befintligt tillstånd till hållande av lantbruksdjur. Tillstånden att hålla duvor meddelades efter en skriftlig uppmaning från förvaltningen att söka tillstånd. Alla har handlagts inom 4 veckor.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt	Varav antal med planerad	Totalt antal timmar	-varav direkt debiterbar	- varav indirekt debiterbar	-varav ej debiter
VP	Se kommentar	10	86	16	70	0
VB		16	36	24	12	0
Diff	#####	6	-50	8	-58	0

Miljöbalken kap 9 Övrigt arbete med hälsoskydd

Inriktning:

Målsättning:

Besvara frågor från allmänheten i direktservice, stödja övriga handläggare med expertkompetens, storstadssamarbete, omvärldsbevakning, utbildningar och utveckling.

Nyckelindikatorer:

Ej relevant med indikator pga. ej eg. bransch, mycket kunskapsområdesbevakning. **Utfall 2016:**

Uppföljning VB

Trenden med ett lägre inflöde av nya klagomålsärenden till DS **fortsatte** under hösten och är nu något **lägre** än förra året. Andelen ärenden som anmäls via e-tjänsten ligger fortsatt högt och utgjorde i 73% av det totala antalet nya ärenden. Under perioden har DS startat **577** ärenden och avslutat **205** st. Den 1 februari övergick DS till systemet KCH via Kontaktcenter. KCH innebär att Kontaktcenter startar ett ärende i ett stadsgemensamt system istället för att vidarekoppla samtal från medborgare och företagare till DS. Förvaltningen återkopplar till medborgaren per mail eller telefon beroende på önskemål. Målsättningen är att återkoppling ska ske inom 24 timmar. Inflödet av samtal till Kontaktcenter, KC, har minskat som en direkt följd av övergången till KCH. En tänkbar orsak till att färre samtal kommer till KC är att många medborgare tidigare ombetts av KC att ringa åter under förvaltningens telefontid kl 9-12. KC har besvarat 12122 samtal, 26 % av de inkommande samtalen har inte kunnat lösas av KC utan har genererat ärenden i KCH. 50 % av de samtal/frågor som KC inte kunnat lösa är relaterade till olägenheter dvs. störningar som upplevs framför allt i bostäder. Erfarenheterna hittills visar att tillgängligheten i DS har ökat. Istället för avdelningens tidigare telefontid kl. 9-12 är förvaltningen nu tillgänglig kl. 8-16. Den ökade tillgängligheten har ställt andra krav på avdelningens mottagande/bemanning.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			5160	0	5160	0
VB			4012		4012	
Diff	0	0	-1148	0	-1148	0

Miljöbalken kap 10 Kvicksilver

Inriktning:

Verksamheter där kvicksilver hanteras eller har hanterats. Tillsynen syftar till att, genom återkommande besök, söka säkerställa fortsatt god skötsel av amalgamavskiljare/kemikaliehantering hos tandläkare. Genom riktade insatser uppmantra till/förelägga om sanering av kliniker. För labbverksamheter och vårdinrättningar som ingår i branschen handlar det om att medverka till att verksamheternas egenkontroll fortsätter att utvecklas.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Uppmaning/föreläggande om sanering till de tandläkare som inte genomfört amalgamsanering (bedömt antal ca 30 stycken)
2. Hantera anmälda saneringar, dvs. förelägga om försiktighetsmått och följa upp slutrapporter av arbetena
3. Inspektion av ca 60 tandvårdskliniker
4. Granskning av årsrapporter och tillsynsbesök hos laboratorie- och vårdverksamheter.
5. Hantera anmälan om ägarbyte, klagomål etc i enlighet med de servicemål som finns för ärendetyperna

Nyckelindikatorer:

1) Andelen tandläkare som bedriver verksamhet i lokaler med avloppsrör som bedömts vara fria från kvicksilver. Årsmål 100 %. **Utfall 2016:** 91,7 % (av cirka 450 kliniker) Som en följd av insatserna för att få tandläkarna att sanera ökar andelen kvicksilverfria lokaler stadigt.

Uppföljning:

1. Brev med information och uppmaning att sanera har skickats till dryga 40-talet kliniker
2. 50-talet saneringsanmälningar har hanterats under året - till detta kommer att förvaltningen meddelat tiotalet förelägganden om sanering.
3. 88 tillsynsbesök hos tandläkare genomförts. Förvaltningen konstaterar att klinikerna genomgående har serviceavtal för, och regelbunden tömning av, sina amalgamavskiljare. Inte heller vad avser förvaring av kemikalier riktas några anmärkningar mot verksamheterna. Förvaltningen har ökat fokuset på de tekniska utrustningarna för avskiljning vilket lett till diskussioner kring dimensionering, bästa teknik mm. En fråga i gränslandet mellan miljö och hälsa är bakteriehalter i vattnet.
4. Årsrapporter har kommit in. Granskning har genomförts. En gemensam fråga för dessa verksamheter är hantering av kemikalier och avfall. Verksamheterna bedrivs i förhyrda lokaler vilket innebär begränsad möjlighet att påverka energianvändningen. För Södersjukhuset (SÖS) som har helikopterplatta och där ombyggnader pågår är bullsituationen en viktig fråga. Sjukhuset jobbar också med att försöka minska lustgasutsläppen då dessa har en kraftig klimatpåverkan.
5. Pågår kontinuerligt och i vanlig ordning hanteras ett stort antal ägarbyten, uppgift om nedläggning etc. som en följd av fakturering av den årliga tillsynsavgiften. I storleksordningen 30-talet sådana ärenden har hanterats. Ett, lyckligtvis, ovanligt ärende under sommaren var ett spill av metalliskt kvicksilver på Kungsgatan. Sanering kunde genomföras omgående medan frågan om varifrån det hela kom inte fått något svar.

Den stora avvikelser avseende direkt debiterbar tid kommer sig av det pågående arbetet med att få icke-sanerade kliniker att genomföra sanering av sin avloppsrör.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	444	80	898	778	100	20
VB		88	1426	1244	165	17
Diff	-444	8	528	466	65	-3

Miljöbalken kap 10 PCB

Inriktning: Tillsynens syfte är att säkerställa att den sanering av PCB-haltiga golv- och fogmassor som föreskrivs i PCB-förordningen genomförs. Detta uppnås bl.a. genom information till berörda fastighetsägare och genom förelägganden om försiktighetsmått vid och inspektion av anmälda PCB-saneringar.

Målsättning: För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Informera berörda fastighetsägare om slutdatum för sanering. Avser såväl sådana som enligt lag ska sanera till 30 juni 2016 som de som fått dispenser som löper ut under 2016
2. Behandla anmälningar om sanering (bedömt antal, 50 st).
3. Ta emot och besvara PCB-inventeringar från alla fastigheter som är berörda av PCB-förordningen.
4. Hantera dispensansökningar.
5. Besvara förfrågningar från fastighetsägare, konsulter och entreprenörer avseende enskilda byggnaders status

Nyckelindikatorer: 1) Andelen fastigheter byggda mellan år 1956-1973 som är fria från PCB. Årsmål 100 %. **Utfall 2016:** 92 % (Andelen PCB-fria fastigheter ökar år från år. Meddelade dispenser, varav vissa är rätt långa, innebär dock att PCB kommer att finnas kvar ännu ganska lång tid)

Uppföljning:

1. Informationsbrev har skickats till ägare av byggnader där slutdatum för sanering inträffar under år 2016.
2. 41 anmälningar om sanering har hanterats. Sex ärenden handlar om att byggnader sanerats utan föregående anmälan och där har åtalsanmälan lämnats in. För två av dessa ärenden har åklagaren beslutat lägga ner förundersökningen medan de övriga pågår.
3. Mer än 40 ärenden avseende inventering av byggnader, utredning kring var uppgivna PCB-haltiga massor faktiskt finns etc. har hanterats.
4. Förvaltningen har behandlat 35 ansökningar om dispens från föreskriven sluttid för sanering. Dispens söks huvudsakligen med hänvisning till pågående planarbete eller för att fastigheten ska renoveras inom de närmaste åren. Ett antal dispenser har också meddelats med hänvisning till att massorna sitter "mycket svåråtkomligt" och att ett avlägsnande därför blir oproportionerligt dyrt.
5. Pågår kontinuerligt, se också punkt 3. Vidare genererar faktureringen av årlig tillsynsavgift alltid ett antal ärenden avseende ägarbyten - i år totalt ett tiotal.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsyns-objekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	134	50	1014	1014	0	0
VB		60	1040	882	158	
Diff	-134	10	26	-132	158	0

Miljöbalken kap 10 Förorenad mark

Inriktning:

Tillsynen ska, genom råd och förelägganden, söka säkerställa att förorenade markområden saneras på ett från hälso- och miljösynpunkt bra sätt. Genom riktade undersökningar öka kunskapen om bl.a. historiskt förorenade områden.

Målsättning:

För år 2016 ska följande uppnås i tillsynen:

1. Hantera upplysningar om påträffade föroreningar resp anmälningar om efterbehandling. Antalet styrs utifrån och en ökad medvetenheten om frågan har stadigt ökat antalet upplysningar de senaste åren, år 2015 behandlades således 100 sådana ärenden.
2. Fortsätta delta i arbetet med förbättrad masshantering lokalt och regionalt
3. Fortsatt arbete med/bevakning av Ellevios arbete med avveckling/sanering av oljekabelnätet

Nyckelindikatorer:

- 1) Antal upplysningar om förorenad mark. **Utfall 2016:** 41
- 2) Antal anmälningar om efterbehandling. **Utfall 2016:** 59

Storleksordningen (antalet ärenden) överensstämmer väl med de senaste åren.

Uppföljning:

1. Under året har 41 upplysningar om förorenad mark respektive 59 anmälningar om efterbehandling kommit in. I ett ärende där efterbehandling genomförts utan föregående anmälan har åtalsanmälan lämnats in. Förundersökningen har lagts ner bl.a. mot bakgrund av att den genomförda saneringen gått mycket längre/varit mer omfattande än vad förvaltningen skulle krävt om anmälan lämnats in på föreskrivet sätt.
2. Pågår kontinuerligt även om finansieringsfrågan av den planerade provtagningen hos verksamhetsutövarna hämmat det regionala samarbetet. Förvaltningen har genomfört provtagning hos de anläggningar som finns inom kommunen. Under året har ett förvaltningsövergripande arbete, i syfte att reducera miljöpåverkan från/effektivisera hanteringen av schaktmassor inom staden
3. Nytt föreläggande om rapportering av arbetet med avvecklingen av oljekabelnätet har meddelats. Bakgrunden är att det tidigare förelägandet till viss del blivit inaktuellt men framförallt har nytt beslut tagits pga. bolaget tydligt förbättrat sin egenkontroll och rapportering. Förelägandet preciserar innehållet och omfattningen av den rapport bolaget årligen ska lämna till miljöförvaltningen. Tolv ärenden avseende oljekabelnätet pågår och det handlar om upplysningar om påträffad förorening, efterbehandlingsärenden samt pågående provtagning i tidigare sanerade ledningsavsnitt.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekta timmar	-varav ej debiterbara
VP	Reg saknas	Händelsestyrt	1482	590	860	32
VB			2591	654	1587	350
Diff			1109	64	727	318

Miljöbalken kap 14 Kosmetiska produkter

Målsättning:

Målet är att förebygga allergier och ohälsa genom kontroll av märkning och innehåll i kosmetiska produkter.

Under 2016 fokuseras tillsynen på butiker som inte har kosmetiska produkter som sin huvudinriktning till exempel fristående livsmedelsbutiker.

Kommentar: Det går inte att ange antal tillsynsobjekt eftersom dessa produkter säljs i ett mycket stort antal butiker.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade försäljningsställen med allvarliga anmärkningar*. Årsmål: 0% **Utfall 2016: 64 % av de butiker som inspekterades.**

2) Andel inspekterade försäljningsställen utan anmärkning. Årsmål: 50%. **Utfall 2016: 7 %.**

*Allvarlig anmärkning = innehåll av förbjudna ämnen, innehållsförteckning saknas, ansvarig person saknas, passerat hållbarhetsdatum, kraftigt felaktig innehållsförteckning

Uppföljning:

Totalt sett har 11 planerade inspektioner utförts, varav 7 i butiker där inspektioner inte utförts tidigare och 4 inspektioner i uppföljningsärenden. Dessutom har 2 inspektioner utförts i klagomålsärenden rörande kosmetiska produkter.

Märkning och innehållsförteckning har granskats för ett urval produkter i 7 butiker tillhörande större kedjor. Särskilt kontrollerades förekomsten av MI (methylisothiazolinone) och MCI (metylchlorioisothiazolinone) som från och med april i år blev förbjudet i produkter som inte sköljs av, så kallade stay on-produkter. MI och MCI hittades i en stay on-produkt. Samtliga kedjor som besöktes hade en eller flera brister avseende märkningen av kosmetiska produkter. De vanligaste bristerna var att varningstexter inte var översatta till svenska, att ansvarigt företag inom Europa saknades på förpackningen och svårigheter att komma åt/kunna läsa innehållsförteckningen. Anmärkningarna har sammanställts i inspektionsrapporter och efter svar från verksamhetsutövarna har förvaltningen bedömt att produkter med allvarliga märkningsbrister frivilligt kommer att tas bort från butikshyllorna eller så rättas märkningen till. 6 av verksamheterna kommer att få beslut om miljöstraffavgift för de produkter som saknar varningstexter översatta till svenska. Med hänsyn till resultatet förbereds nu ökade tillsynsinsatser inom området.

Två klagomål har inkommit till förvaltningen gällande försäljning respektive distribution av produkter med märkningsbrister. Vid inspektion påträffades i båda fallen produkter med allvarliga märkningsbrister och otillåtna ämnen. 4 butiker med allvarliga märkningsbrister vid tidigare inspektioner har fått uppföljande besök. 3 av dessa hade rättat till sina brister och tagit bort de produkter som belagts med saluförbud från hyllorna och ärendena kunde därmed avslutas. Miljöförvaltningen har medverkat i att ta fram information och underlag till Läkeemedelsverket för RAPEX-anmälningar, d.v.s. anmälningar som går ut i hela EU, gällande produkter med otillåtna ämnen.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	Se kommentar	30	432	205	195	32
VB		11	502	155	317	30
Diff	#####	-19	70	-50	122	-2

Miljöbalken kap 14 Miljögifter i varor

Inriktning: Kampanjer med tillsyn och information till berörda verksamheter och aktörer om riskerna med kemikalier, kandidatförteckning, begränsningar/förbud mm. Huvuddelen av tillsynsaktiviteterna bedrivs inom det sk storstadssamarbetet där beslut ännu inte fattats om vilka projekt som ska drivas. Kommentar: Ett stort antal tillsynsobjekt kan vara aktuella. Går ej att precisera registrerat antal objekt. Antal med planerad tillsyn är ej känt.

Nyckelindikatorer: Ej indikatorer pga kampanj.

Uppföljning:

I början av året har storstadsprojektet avseende tillsyn av byggvaror rapporterats till nämnden. Efter inspektioner och varuinköp inom det första av 2016 års varutillsynsprojekt, "Krom i läder", visade några analyser förekomst av sexvärt krom i varor. Av den rapport som presenterades för nämnden i juni framgår att såväl analysmetoder som naturlig omvandling, vid exponering för UV-ljus, av krom ger osäkerheter kring hur resultaten ska tolkas.

I årets andra gemensamma projekt, med sikte på poolkemikalier och/eller uppblåsbara badleksaker och mindre pooler, genomfördes på motsvarande sätt inspektioner och varuinköp. Resultatet presenterades för nämnden i oktober.

I det tredje storstadsgemensamma projektet, avseende kosmetiska och hygieniska produkter, deltog förvaltningen inte då motsvarande tillsyn nyligen genomförts av hälsoskyddsavdelningen.

Förvaltningens samlade bedömning, trots att olika branscher/objekt träffas av de under åren genomförda tillsynsprojekten, är att medvetenheten om kemikalieinnehåll och -regler ökar i detaljhandeln. I en uppföljningsenkät som gjorts av Helsingborg - där man frågat butiker som varit föremål för tillsyn mellan åren 2012 - 2015, anger de svarande att medvetenhet en ökat och att förändringar vad avser den egna kompetensen, krav på leverantörer m.m. kommit som en följd av genomförda tillsynsaktiviteter.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsyns-objekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			673	48	600	25
VB			0	0	0	0
Diff	0	0	-673	-48	-600	-25

Miljöbalken kap 14 Övrigt arbete med kemikaliefrågor

Inriktning:

Stödja övriga handläggare med expertkompetens, Kemilänken (regionalt samarbete), storstadssamarbete, omvärldsbevakning, utbildningar, Kemikalieforum, besvara remisser, besvara frågor från allmänhet mm, uppdatera hemsidan.

Huvuddelen av tiden är inte tillsyn i meningen att arbetet riktas mot speciella objekt.

Uppföljning:

1. Informationsmöte med aktörer inom taktvåtsbranschen har genomförts - bakgrunden är den anmälningsplikt som gäller för blästringarbeten som omfattar mer än 500 m². Högtryckstvätt kan i dessa sammanhang jämföras med blästring. Femtonalet ärenden avseende taktvätt har behandlats.
2. Informationsmaterial, såväl på hemsidan som anmälningsblanketter avseende spridning av bekämpningsmedel, har tagits fram. Fem anmälningsärenden, som samtliga berör ytor inom oljehamnsområdet, har behandlats. Frågor kring det uppdaterade regelverket har också kommit från stadens bostadsbolag.
3. För att få överlåta "särskilt farliga kemiska produkter" krävs att verksamheten fått tillstånd från länsstyrelsen. Vid prövningen remitteras ärendet till den lokala tillsynsmyndigheten för yttrande och under året har förvaltningen hittills yttrat sig i fem sådana ärenden.
4. En ny tillsynsuppgift, från 1 juli 2016, är tillsynen över sprängämnesprekursorer. Bestämmelserna finns i en fristående lag men tillsynen liknar i mångt och mycket den som gäller särskilt farliga kemiska produkter. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har, i juni, publicerat en vägledning om tillsynen. Förvaltningens ambition om lokal information till handeln har skjutits fram och kommer att gå ut i början av år 2017. Tillsyn i butik kommer sedan att samordnas med ett tillsynsprojekt avseende märkning av kemiska produkter.
5. Förfrågningar från allmänhet, andra förvaltningar samt den egna förvaltningen besvaras kontinuerligt. Den absoluta majoriteten av dessa frågor, som handlar om såväl stort som smått, genererar inga ärenden och statistik över antalet saknas därför. En mycket grov uppskattning är att det rör sig om något tiotal per vecka.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	Se kommentar	Se kommentar	1500	0	1500	0
VB			2047	91	721	1235
Diff			547	91	-779	1235

Miljöbalken kap 14 Cisterner

Inriktning:

Målsättning:

Målet är att förhindra att brandfarliga vätskor läcker ut till mark och vattendrag och att cisternanordningar (cistern inklusive rörledningar) kontrolleras regelbundet av ett ackrediterat kontrollföretag.

Nyckelindikatorer:

- 1) Antal cisterner som tagits ur bruk under innevarande år. **Utfall 2016: 135 stycken**
- 2) Totalt antal cisterner i drift. Årsmål: Minska från dagens nivåer. **Utfall 2016: 917 stycken**

VB

I årets tillsyn har det ingått 121 objekt. I den redovisade statistiken kan ärenden som startats före 2016 vara inkluderade. Totalt har 277 tillsynsärenden hanterats varav 136 anmälningar om att cistern tagits ur bruk och 15 beslut om miljöstraffavgift meddelats till följd av överskridet kontrollintervall. Totalt under perioden har cirka 127 ärenden avslutats och cirka 67 ärenden är fortfarande pågående. Enligt förvaltningens register beräknas totalt cirka 917 cisterner vara i drift. Uppmaningsbrevet som miljöförvaltningen skickar ut i samband med den återkommande kontrollen har uppdaterats med information om att Stockholms stad rekommenderar att uppvärmning sker med antingen fjärrvärme eller bergvärme och att man kan ta kontakt med kommunens energi- och klimatrådgivning. Målet är att uppmuntra till att byta till annan uppvärmningsmetod, minska oljeanvändning och därmed minska risken för läckage till mark- och vattenområden. Under tillsynsperioden 2016 har ett yttrande skrivits där förvaltningen delgett sina synpunkter om Naturvårdsverkets förslag till revidering av cisternföreskrift NFS 2003:24 om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor. Tidpunkten för ikraftträdandet av Naturvårdsverkets reviderade föreskrift föreslås bli under 2017.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	Se kommentar	53	244	129	95	20
VB		277	501	286	185	30
Diff	#VÄRDEFEL!	224	257	157	90	10

Miljöbalken kap 14 Köldmedia F-gaser

Målsättning: Målet är att begränsa läckaget av flourerade växthusgaser för att bidra till minskad klimatpåverkan.

Granskning av kontrollrapporter för anläggningar innehållande 10 kg köldmedium eller mer. Upprätthållande av e-tjänst. Handläggning av miljöstraffavgifter. Inventering av potentiella objekt som saknas i registret.

Nyckelindikatorer:

- 1) Andel köldmedierapporter som inkommit per den 31 mars. Årsmål: 85 %. **Utfall 2016: 84 %.**
- 2) Andel köldmedierapporter som inkommit elektroniskt via e-tjänst. Årsmål: 20 %. **Utfall 2016: 11 %.**

Uppföljning:

Påminnelse om inrapportering av kontrollrapporter skickades till operatörer i februari. Rapporter avseende ca 1660 objekt har lämnats in i tid varav 213 har inkommit via e-tjänsten. Förvaltningens ärendehanteringssystem Ecos har anpassats till EU-förordningen som trädde ikraft den 1 januari 2015 innebärande bl.a. nya kontrollintervall baserat på den nya enheten koldioxidekvivalenter. Hittills har 120 beslut om miljöstraffavgift kunnat meddelas vilket överstiger de 100 som planerats för.

Arbetet med att i samverkan med branschen (svenska kyl- och värmepumpsföretagen) utveckla ett nationellt register för värmepumpsaggregat har fortsatt under året. Den svenska köldmedieförordningen har fastställts av regeringen i slutet av året, vilket gör att det nu är möjligt att slutligt utforma systemet med avseende på vad som ska rapporteras in. Förhoppningen är att systemet kan utvecklas och tas i bruk inför inrapporteringen 2018.

Inspektioner har under november genomförts i 18 fastigheter som ägs av 18 fastighetsägare. I dessa 18 fastigheter inspekterades 34 livsmedelsverksamheter som förvaltningen bedömde skulle kunna ha så stor kyl- och frystrustning med flourerade växthusgaser att rapporter om köldmediekontroller behöver lämnas till förvaltningen. Av dessa visade sig 11 vara aktuella för vidare uppföljning varav 2 st på plats kunnat fastställas inneha mer än 10 kg HFC, 6 st innehåller sannolikt över 10 kg HFC och 3 st är rapporteringspliktiga. I de 18 st fastigheterna konstaterade förvaltningen att komfortkyla finns i de flesta lokalerna och en separat förfrågan har riktats till berörda fastighetsägare gällande om de har luftkonditioneringsutrustning som innehåller flourerade växthusgaser. Förvaltningen arbetar för att få in svar från verksamhetsutövarna.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	- varav ej debiterbara
VP	1917	1917	4185	4065	120	0
VB	1975	1975	4390	4261	129	0
Diff	58	58	205	196	9	0

Miljöbalken kap 15 Avfall hälsoskydd

Målsättning:

Målet är att ha en effektiv och miljöanpassad avfallshantering där mängden avfall minimeras och andelen avfall som omhändertas genom återanvändning och återvinning ökar. Under 2016 utförs riktad tillsyn på restauranger som inte har matavfallsinsamling (80 st), tillsynskampanj vid Årsta partihallar (50 s) och, på uppdrag av Stockholm Vatten AB, information i skolklasser (60 st).

Nyckelindikatorer:

- 1) Antal handlagda kompostanmälningar. **Utfall 2016:** 12 stycken
- 2) Andel inspekterade verksamhetsutövare som fått anmärkning på avfallshanteringen. **Utfall 2016:** 73 %

VB:

För att öka utsorteringen av matavfall och förpackningar samt minska mängden blandavfall har tillsynen fokuserat på verksamheter med stora mängder avfall. Förvaltningen har under året inlett ett samarbete med Stockholm vatten AB (SVAB) som har resulterat i att cirka 150 stora livsmedelsverksamheter som inte sorterar sitt matavfall identifierats. Totalt har förvaltningen inspekterat 145 restauranger och hotell som har större mängd avfall. Av dessa har 106 ärenden krävt uppföljning med anledning av avsaknad av sortering av antingen matavfall eller förpackningar. I vissa fall har utsortering av både matavfall och förpackningar saknats. Till följd av kraftig nedskräpning på allmän plats i anslutning till Årsta partihallar där grossistverksamhet bedrivs, har miljöförvaltningen besökt 17 grossister och kontrollerat avfallshanteringen hos dessa. Förvaltningen har anmodat verksamheterna att redovisa hur de hanterar sitt avfall. Av dessa har nio verksamheter redovisat hur de hanterar sitt avfall. Två verksamheter har visat sig ha godtagbar avfallshantering då de kunnat påvisa hur de hanterar och lämnar sitt avfall. En verksamhet har upphört. Under året har tre förbudsbeslut skickats ut till restauranger som misstänktes lämna sitt hushållsavfall till en av kommunen, icke-upphandlad entreprenör. Dessa förbudsbeslut överklagades. Därefter drogs överklagandena tillbaka och besluten vann laga kraft. Därefter meddelade verksamheterna att avfallet åter lämnades till av kommunen upphandlad entreprenör. Ett nytt ärende har initierats mot en fastighetsägare som misstänks lämna sitt hushållsavfall till en fristående entreprenör. Utredning pågår för att bland annat belysa ansvarsförhållandena. Nio kompostärenden för enskilda hushåll och tre ärenden för flerhushåll har inkommit. Dessa har hanterats inom sex veckor.

Skolinformation: Informationsinsatser i syfte att öka medvetandegraden om avfallshierarki och återvinning av avfall har utförts i skolor. Totalt har ca 1 450 låg- och mellanstadieelever under en timme fått information om källsortering och avfallsminimering. Totalt har 48 olika klasser besökts och en skola där alla 250 elever på skolan deltog.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP		190	1160	385	700	75
VB		145	1666	649	912	105
Diff	0	-45	506	264	212	30

Miljöbalken kap 15 Retursystem

Målsättning:

Målet med tillsynen är att tillse att verksamhetsutövare endast saluhåller plastflaskor och metallburkar som ingår i ett godkänt retursystem och är märkta med ett godkänt pantmärke. Verksamheter som kontrolleras är bland annat kiosker, butiker och restauranger.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade försäljningsplatser som fått anmärkning på hanteringen av retursystem. Årsmål: < 20 %. **Utfall 2016: 27 %**

VB

Under våren utfördes tillsyn i Årsta partihallar gemensamt med Livsmedelsavdelningen. 14 verksamheter kontrollerades i området och samtliga följde reglerna som föreskrivs i förordning (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar. Eftersom inga brister påträffades i de butiker som besöktes i området avbröts tillsynen i området i förtid.

Under hösten utfördes ytterligare 23 inspektioner i andra verksamheter. Produkter som saknade pant upptäcktes vid 10 tillsynsbesök, dvs 27 % av under året inspekterade försäljningsverksamheter har fått anmärkningar och därmed påförd miljöskattavgift. Tillsynen avbröts därefter bl.a. på grund av att det bedömdes vara för svårt och tidskrävande att leta upp lämpliga tillsynsobjekt. Ställningstagandet har också sin bakgrund i dels att förvaltningen utförde ett stort antal inspektioner under 2015 och dels att Jordbruksverket också regelbundet utför tillsyn i kommunen.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP		80	448	269	164	15
VB		37	204	75	114	15
Diff	0	-43	-244	-194	-50	0

Miljöbalken kap 15 Återvinningsstationer

Målsättning: Målet är att olägenheter i form av nedskräpning och buller vid återvinningsstationer begränsas samt att återanvändning och återvinning utnyttjas.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade ÅVS:er med bristande städ- eller tömningsrutiner minskas i förhållande till föregående år. Årsmål: 20 %. **Utfall 2016: 6 %**

VB

Vanliga klagomål på störningar från återvinningsstationer är nedskräpning och buller. Under 2016 har förvaltningen fått in 9 st olägenhetsanmälningar, 8 st buller och ett rörande nedskräpning. Löpande inkomna anmälningar om nedskräpning läggs till grund för urval av tillsynsobjekt inför kommande tillsynsperiod. 6 klagomålsärenden har avslutats. I dagsläget finns 10 pågående ärenden som handläggs. Bedömningen över åren är att störningarna ligger oförändrade.

Fokus i tillsynen under 2016 har varit om behållare varit fulla eller inte, det vill säga möjligheten att lämna in sitt förpackningsavfall och tidningar till återvinningsstationer. Även möjligheten att anmäla fel på stationerna kontrollerades. Miljöförvaltningen ställer krav på att skyltning med information om hur man anmäler fel och relevant ID-nummer ska finnas på varje station för att underlätta felanmälan. Totalt utfördes 556 inspektioner 2016. På våren utfördes tillsyn av 250 stationer och på hösten tillsyn av 241 stationer. Både på våren och hösten gjordes det ett urval av 11 stationer som inspekterades 3 dagar i rad på våren respektive 5 dagar i rad på hösten. En sammanställning av samtliga inspektioner har kommunicerats med verksamhetsutövaren FTI AB. Totalt noterades 16 anmärkningar gällande fulla behållare, 14 gällande avsaknad av skylt, 4 om att ID-nummer saknades. En samlad bedömning är att resultatet från tillsynen är tillfredställande och att tillsynen ger effekt. Det var färre anmärkningar på hösten i jämförelse med vårens tillsyn. Exempelvis var det 4,0 % anmärkningar på tömningsrutiner vid vårens tillsyn och 2,9 % på hösten. Två inspektionsrapporter har skrivits och kommunicerats med FTI AB. Fyra samrådsmöten har hållits mellan miljöförvaltningen, FTI AB, trafikkontorets upplåtelseenhet, Stockholm Vatten och stadsbyggnadskontoret. Diskussionsämnen har varit inkommande klagomål och bygglovsfrågor.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	250	80	600	500	70	30
VB	250	250	592	502	60	30
Diff	0	170	-8	2	-10	0

Miljöbalken kap 15 Båtklubbar

Inriktning:

Målsättning:

Målet är att båtklubbar har en tillfredställande egenkontroll med god avfallshantering, kemikaliehantering och att tillförsel av giftiga båtbottnfärger till mark och vatten upphör.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade verksamheter som fått anmärkningar efter inspektion. Årsmål: < 20 %. **Utfall 2016:**

2) Andel båtklubbar med riktlinjer för båtbottnfärger. **Utfall 2016: 26 %**

3) Andel båtklubbar med riktlinjer för hantering av farligt avfall. **Utfall 2016: 52 %**

VB:

Totalt har 27 båtklubbar inspekterats under 2016. Särskilt fokus har lagts på Mälarbåtklubbars utfasningsplan av otillåtna båtbottnfärger. 14 båtklubbar saknar eller har bristfällig utfasningsplan för otillåtna båtbottnfärger. Övriga brister som noterades hos klubbarna var framför allt avsaknad av eller bristfällig avfallsplan (9 st), avsaknad av rutiner för förorenat slagvatten (8 st), avsaknad av rutiner för spill och läckage (8 st). Miljöförvaltningen har medverkat vid ett informationsmöte för båtklubbar och båtägare med syfte att sprida kunskap om god avfallshantering, kemikaliehantering samt att tillförsel av biocidhaltiga båtbottnfärger till mark och vatten måste minimeras och i Mälaronrådet helt upphöra. Förvaltningen har också deltagit i båtmässan tillsammans med Transportstyrelsen där den av förvaltningen nyframtagna informationsbroschyren "ett hållbart båtliv för alla" delades ut. Förvaltningens deltagande i regelbundna möten med Idrottsförvaltningen och Saltsjö- Mälarens båtförbund fortsätter.

XRF-projektet

Cirka 1300 båtar på tre varvsföreningar, belägna vid Mälaren, har mätts med avseende på förekomst av biocidhaltiga färger. För två av dessa har rapporter färdigställts och skickats ut. Den tredje klubbens båtar är precis färdigmätta och rapportskrivning pågår. Målet är att kartlägga förekomst och mängd av metaller som härstammar från biocidhaltiga båtbottnfärger vid båtklubbar belägna vid Mälaren. Det sekundära syftet är att bidra med information till båtklubbarna som ett led i deras arbete med att fasa ut otillåtna båtbottnfärger. Av de uppmätta båtarna som rapporterats hittills (cirka 800) har cirka 90 procent haft metaller på skrovet i varierande grad. 14 respektive 17 procent av båtarna har uppvisat metallen tenn som med stor sannolikhet påvisar förekomst av TBT på skroven. Detektionsgränsen har satts till 50 ug/cm² vilket betyder att dessa båtar minst har haft 50 ug/cm² tenn på skroven.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	52	20	300	155	135	10
VB	52	27	301	156	135	10
Diff	0	7	1	1	0	0

Miljöbalken kap 15 Rivningstillsyn

Inriktning:

Tillsyn avseende avfall, särskilt farligt avfall, som måste/bör tas om hand på särskilt sätt, vid rivning av fastigheter.

Målsättning:

Målet för tillsynsaktiviteterna är att öka medvetenheten om kraven på/behovet av avfallssortering.

Nyckelindikatorer:

Uppföljning:

1. 19 nya rivningsärenden har startats under året. Eftersom ärendena ofta drar ut på tiden, i väntan på slutrapportering, pågår för närvarande 30 ärenden. Förvaltningens uppfattning är att branschens medvetenhet om materialhantering ökat men att det fortfarande finns frågetecken kring om återvinningskedjans funktion i hela dess längd. Vidare arbetar förvaltningen nu för att fler fraktioner ska sorteras vid rivningarna.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	200-300	40+	345	185	150	10
VB		30	655	366	186	103
Diff			310	181	36	93

Miljöbalken kap 15 Övrigt arbete med avfall

Inriktning:

Diverse övrigt arbete avseende avfallsområdet, dvs. farligt avfall, CFC, elektronikavfall, producentansvarsområdet mm. Stödja övriga handläggare med expertkompetens, omvärldsbevakning, utbildningar, besvara remisser, besvara frågor från allmänhet, politiker mm, uppdatera hemsida och annat infomaterial. Deltagande i regionala utvecklingsprojekt som masshantering etc. Huvuddelen av tiden är inte tillsyn i meningen att arbetet riktas mot speciella objekt.

Målsättning:

Arbetet omfattar dels att bedriva tillsyn riktad mot hantering av avfall som inte är anmälnings- eller tillståndspliktig enligt miljöprövningsförordningen och dels att delta i eller initiera projekt som driver utvecklingen framåt eller lyfter aktuella problem. Målet är att avfall ska hanteras och omhändertas korrekt.

Uppföljning:

Förfrågningar från allmänhet, andra förvaltningar samt den egna förvaltningen besvaras kontinuerligt. Fortsatt arbete i MinskA-gruppen för att förebygga uppkomsten av avfall i stadens förvaltningar och bolag. Inom masshanteringsprojektet har provtagning av massor hos mottagande företag genomförts. Ärenden som handlar om felaktig hantering av avfall, som dumpning, nedgrävning och nedskräpning hanteras också inom denna del av tillsynen. Förvaltningen har tagit en inledande kontakt med trafik- och exploateringskontoren avseende nedskräpning/renhållning i stadens industriområden.

Vid prövning av tillstånd till avfallstransport remitterar länsstyrelsen ärendena för miljö- och hälsoskyddsnämndens yttrande - knappt 70 sådana remisser har besvarats.

Ett speciellt problemområde, som hanteras inom flera delar av förvaltningen, utgörs av övergivna fritidsbåtar där man ibland befärar miljöpåverkan från läckande bränslen och oljor. Förvaltningen har presenterat rättsläget och stadens hantering i ärende till nämnden i oktober. Båtar på stadens vatten hanteras av exploateringskontoret soim har en rutin för ett så snabbt omhändertagande som möjligt.

I slutet av år 2015 yttrade sig förvaltningen över Stockholms Hamns tillståndsansökan om att få dumpa snö. Tillstånd för detta, t.o.m. 1 maj år 2020, meddelades senare av länsstyrelsen. Yttrande över Trafikkontorets motsvarande ansökan om att få dumpa snö hanterades i september och länsstyrelsen har därefter medgivit ett femårigt undantag från dumpningsförbudet. Handläggningen av dessa ärenden har, i viss mån, komplicerats under 2016 eftersom miljökvalitetsnormerna för vatten ska tillämpas och Weserdomen tillkommit.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			1280	3	1277	0
VB			1059	22	450	587
Diff			-221	19	-827	587

Livsmedelslagstiftningen Extra offentlig kontroll

Inriktning:

Extra kontroller utöver planerade som är nödvändiga för att säkerställa att allvarliga brister åtgärdas.

Målsättning:

Att alla konstaterade avvikelser mot livsmedelslagstiftningen ska åtgärdas.

Nyckelindikatorer:

Andel kontroller som kräver extra uppföljning: **Utfall 2016: 12 %**

Antal fattade beslut om sanktioner: **Utfall 2016: 90 st**

Kommentar:

Under årets har drygt 1000 kontroller föranlett extra offentlig kontroll (närmare 12% av totala 8601 utförda kontroller). De extra kontrollerna utförs skyndsamt när allvarliga avvikelser påträffas, exempelvis vid hygieniska brister som kan orsaka att människor blir sjuka eller när förpackade livsmedel brister i sin märkning avseende allergener.

I de flesta ärenden så har bristerna åtgärdats vid den extra kontrollen. I vissa fall har företagaren inte vidtagit tillräckliga (eller några) åtgärder varpå denna föreläggs att vidta åtgärder eller förbjuds att hantera vissa livsmedel. Under årets har 90 sanktionsbeslut utfärdats vilket motsvarar 1% av samtliga kontroller eller knappt 10% av de fall där extra kontroller varit nödvändiga.

De absolut vanligaste bristerna som föranleder extra kontroller eller sanktioner är hygieniska brister i olika typer av serveringar, som restauranger eller caféer. Undermålig nedkylning av livsmedel är den vanligaste och allvarligaste bristen, därefter brister i rengöring eller problem med skadedjur.

Därutöver förekommer sanktioner riktade mot brister i informationen om livsmedel och spårbarhet. Det kan röra sig om brister i märkningen av förpackade livsmedel eller oklarheter i företagens spårbarhetssystem vilket innebär att det är oklart varifrån livsmedlen kommer. Som en del av det intensifierade arbetet mot livsmedelsfusk har fler kontroller fokus på just denna aspekt och fler sanktioner riktas mot företagare som inte kan eller vill redogöra för matens ursprung.

För extra kontroller i tas timavgift ut för nedlagd tid. I år har vi utfört 1810 timmar, jämfört med budgeterade 1200 timmar. Avvikelsen mot budget beror delvis på en onödigt försiktig prognos.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med extra tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			1200	1200		
VB			1810	1810		
Diff	0	0	610	610	0	0

Livsmedelslagstiftningen Första årlig kontroll

Inriktning:

Kontroll under registreringsåret för nya verksamheter

Målsättning:

Alla nystartade livsmedelsverksamheter ska kontrolleras inom två månader för att se om de uppfyller lagstiftningens krav.

Nyckelindikatorer:

Antal registrerade anläggningar: **Utfall 2016: 1175**

Antal kontrollbesök på nyregistrerade anläggningar: **Utfall 2016: 775**

Kommentar:

Under året har nästan 1100 verksamheter registrerats . Att alla inte blivit kontrollerade beror dels på att vi i vissa fall vet att det endast rör sig om en bolagsombildning, dels att verksamheterna inte startar som planerat och dels på att de registreras så sent på året att den första kontrollen istället görs följande år.

I regel kontaktas företagaren inför den första kontrollen som vanligtvis blir en övergripande kontroll, en sorts screening, som ligger till grund för mer riktade kontroller av verksamheten senare. I samband med denna första kontroll fastställs även riskklassning och den årliga avgiften för verksamheten.

Det är också ett bra tillfälle att förbereda nya livsmedelsföretagare på allmänna regler kring livsmedelskontroll samt att kommande kontroller sker oanmält med jämna mellanrum.

Under året har 2248 direkt debiteringsbara tillsynstimmarna utförts, vilket stämmer relativt väl överens med budgeterade 2000 timmar.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			2000	2000	0	0
VB			2248	2248	0	0
Diff	0	0	248	248	0	0

Restaurang snabbmat café

Inriktning: Kontrollera att allmänna regler för hygien, livsmedelsinformation och spårbarhet efterlevs genom inspektioner, revisioner och provtagning.

Målsättning:

Nyckelindikatorer :

Kommentar:

Kontrollerna har fokuserat på nedkylning, som bedöms vara en av de största riskerna i den hantering som görs på en restaurang. Om det tar lång tid att kyla ner maten finns risk att matförgiftningsbakterier växer till. Nedkylningen har kontrollerats vid 2000 kontroller, och allvarliga brister konstaterades vid 16 % av dessa kontroller. I stort sett alla avvikelser är uppföljda och åtgärdade vid årets slut.

De utförda direkt debiteringsbara tillsynstimmarna under året uppgår till 13888 jämfört med 15000 timmar enligt plan. Avvikelsen mot budget beror på att den tredje kontrollen för verksamheter med 3 eller flera kontroller prioriterats bort till förmån för att hinna besöka så att så många verksamheter som möjligt, samt att många serveringar stängt eller bytt ägare under året så att planerad kontroll inte har kunnat utföras.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	3800	3040	15100	15000	0	100
VB		2944	14236	13888	0	9
Diff	-3800	-96	-864	-1112	0	-91

Livsmedelslagstiftningen Butiker & Kiosker

Inriktning:

Kontrollera att allmänna regler för hygien, livsmedelsinformation och spårbarhet efterlevs genom inspektioner, revisioner och provtagning.

Målsättning:

Nyckelindikator:

Kommentar:

Kontrollerna av spårbarhet har visat att företagarna har svårt att utforma sina system, mycket eftersom reglerna är målstyrda och inte anger i detalj hur systemen ska se ut. Detta innebär ett problem för mindre och mellanstora företag som ofta saknar kompetensen som krävs. Resultatet blir att livsmedel inte är möjliga att spåra. Ytterligare kontroll och upplysning inom området är nödvändig.

En riktad kontrollinsats mot importerade livsmedel som fokuserade på översatta ingrediensförteckningar visade att många importerade livsmedel är felaktigt märkta. Importören som ansvarar för den svenska märkningen använder sig inte sällan av google translate och liknande lösningar för att översätta, vilket ofta innebär att enskilda ingredienser översätts fel. Särskilt allvarligt är detta när det gäller allegener. Kontrollerna utfördes i samarbete med tolkar vilket var mycket framgångsrikt och är ett bra sätt att undersöka vilka importörer som brister i sin märkning.

De utförda direkt debiteringsbara tillsynstimmarna under året är 2762 jämfört med planerade 3000.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	1135	900	3000	3000	0	0
VB		747	2762	2762		
Diff	-1135	-153	-238	-238	0	0

Livsmedelslagstifningen Skola & Omsorg

Inriktning:

Kontrollera att allmänna regler för hygien och spårbarhet efterlevs genom inspektioner, revisioner och provtagning.

Målsättning:

Nyckelindikator:

Kommentar:

Fokus på kontrollen har legat på hantering av allergikosthantering på skolor och förskolor. Målet är att säkerställa att allergiska och överkänsliga barn inte får mat de inte tål. Av 1000 genomförda kontroller bedömdes allergikosthanteringen som bristande på 20 stycken. Av dess åtgärdade 18 bristerna innan årets slut, de övriga två kunde inte följas upp på grund av att verksamheterna stängde.

Kontroller av hygien är också viktiga i omsorgskök då målgruppen ofta består av små barn, äldre eller människor som har nedsatt immunförsvar p.g.a. sjukdom.

I regel har dessa verksamheter mycket god egen kontroll och brister är ovanliga. De brister som upptäcks rättas i regel till skyndsamt. En vanlig bakomliggande faktor till varför brister uppstår trots välfungerande rutiner är personalomsättning eller tillfälliga vikarier i köken när ordinarie personal är sjuk.

Mötet med kökspersonal på dessa verksamheter är oftast enkelt då båda parter är genuint intresserade av att hygien är bästa möjliga och det är enkelt att diskutera olika rutiner eller lösningar på frågor som uppkommer.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	1545	1230	5200	5200	0	0
VB		1171	4698	4698	0	0
Diff	-1545	-59	-502	-502	0	0

Livsmedelslagstiftningen Tillverkning

Inriktning:

Kontrollera att allmänna regler för hygien, livsmedelsinformation och spårbarhet efterlevs genom inspektioner, revisioner och provtagning.

Särskild kontroll av salmonella sker på animalieanläggningar inom ramen för Sverige övervakningsplan för salmonellagarantier.

Målsättning:

Nyckelindikatorer:

Kommenatar:

Fokus har förutom allmän hygien legat på att kontrollera allergimärkning. Denna kontroll har under året gjorts vid 126 tillfällen. I 21 fall har det varit avvikelser mot reglerna för märkning av allergener. I något fall har bristen varit att inte alla allergener funnits med i ingrediensförteckningen, vilket är allvarligt och kan få ödestigra konsekvenser för allergiker. Dessa fall åtgärdades skyndsamt. Vid årets slut har 11 avvikelser inte följts upp av miljöförvaltningen, men i de fallen gällde det att allergener inte hade lyfts fram på rätt sätt i innehållsförteckningen, och uppföljning av att det är rättat kommer att göras under 2017.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsyns-objekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	180	180	1900	1900	0	0
VB		148	1665	1665	0	0
Diff	-180	-32	-235	-235	0	0

Livsmedelslagstiftningen Huvudkontor & Matmäklare

Inriktning:

Kontrollera att allmänna regler för livsmedelsinformation och spårbarhet efterlevs genom revisioner.

Målsättning:

Särskilda insatser som planeras utföras under 2016:

1. Kontroll av information och hyllkantsmärkning som utformas av huvudkontor. **Utfall 2016: Klart.**
2. Provtagning för att verifiera att angivna ingredienser stämmer överens med innehållet. **Utfall 2016: Klart**

Nyckelindikatorer: -

Kommentar:

Samtliga planerade kontroller av information och hyllkantsmärkning som utformas av huvudkontor har genomförts. På huvudkontor som ansvarar för märkning av förpackade produkter har i genomsnitt minst två produkter granskats. På restaurang- och cafékedjor har granskning av informationen i menyerna kontrollerats, och på butikskedjor har hyllkantsmärkning granskats. Avvikelse konstateras, ofta av vilseledande karaktär, och de åtgärdas vanligtvis efter miljöförvaltningens påpekande. Några förelägganden eller förbud har inte utfärdats under 2016.

Provtagning för att verifiera att angivna ingredienser stämmer överens med innehållet har genomförts för produkter som märkts med påsåtenden om högt proteininnehåll. Totalt 32 prover togs ut för näringsvärdesanalys. Proverna avsåg 18 olika huvudkontor. Analyser av proteininnehåll visade att två av dessa produkterna hade en proteinhalt som avvek från den uppgivna. Resultatet av provtagningen visar att deklarerat proteininnehåll i huvudsak stämmer väl överens med det faktiska innehållet.

Totalt har 617 debiterbara kontrolltimmar utförts, jämfört med planerade 800. Avvikelsen mot planen beror på att matmäklare nedprioriteras pga personalbrist (huvudkontoren har fått sin planerade kontroll). Gruppen som arbetar med huvudkontor och matmäklare har varit lågt bemannad p.g.a. personalomsättning och det tar tid att lära upp nya inspektörer i detta arbete. Arbetet i gruppen konkurrerar också med övriga inspektioner, och prioriteringar har gjorts där kontroll av matmäklare har fått stå tillbaka för anläggningstyper med större risk.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	270	200	950	800	50	100
VB		161	747	617	130	0
Diff	-270	-39	-203	-183	80	-100

Livsmedelslagstiftningen Distribution & Lager

Inriktning:

Kontrollera att allmänna regler för hygien, livsmedelsinformation och spårbarhet efterlevs genom inspektioner, revisioner och provtagning.

Målsättning:

Nyckelindikatorer:

Kommentar:

Dessa typer av verksamheter är svårkontrollerade då riskklassningssystemet endast medger en ytterst liten kontrolltid och verksamheterna ofta säljer mycket livsmedel. Under året har vi tagit beslut om att se över riskklassningen och inklassningen i "kategorier" för verksamheterna så att de i fortsättningen kan få kontroll av omfattning och inriktning som är mer anpassad till de olika verksamheter som ryms inom kategorin - allt från stora grossister med import av färdigförpackade varor, och därmed ansvar för att dessa uppfyller EU-kraven, till lagring och försäljning av grönsaker eller transport av matlådor.

De utförda direkt debiteringsbara tillsynstimmarna uppgår till 420 timmar, jämfört med planerade 550. Avvikelsen mot plan beror på att grossistverksamheter är en lågriskverksamhet som nedprioriteras p.g.a. personalbrist.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekta timmar	-varav ej debiterbara
VP	300	240	550	550	0	0
VB		131	420	420	0	0
Diff	-300	-109	-130	-130	0	0

Livsmedelslagstiftningen Dricksvatten

Inriktning:

Kontrollera att dricksvattenföreskrifterna efterlevs genom inspektioner, revisioner och provtagning.

Kontrollen av ledningsnätet i Stockholms stad, övriga länet och i resten av landet fokuserar på;

1. Underhåll och underhållsplanering av ledningsnätet
2. Reservoarer avseende risk för sabotage och skadegörelse

Målsättning:

Nyckelindikatorer: -

Kommentar:

Kontrollen av ledningsnätet i Stockholms stad, övriga länet och i resten av landet fokuserar på

1. Underhåll och underhållsplanering av ledningsnätet. **Utfall 2016:** Brister i planering av långsiktigt underhåll och utbytestakt av ledningsnätet samt problem med rengöring av högvattenreservoarer noteras även i år. SVAB meddelar att de under 2016 har påbörjat en rapport om hur det systematiska underhållet ska genomföras.

2. Reservoarer avseende risk för sabotage och skadegörelse. **Utfall 2016:** Kontroller av två reservoarer med fokus på sabotage och skadegörelse har genomförts i samarbete med övriga myndigheter i Stockholms län genom SILK-nätverket för enhetlighet och erfarenhetsutbyte. Arbetet startade med en gemensam utbildning som hölls av Livsmedelsverket. Mindre brister i skalskyddet runt kontrollerade vattentorn åtgärdades av SVAB under året.

Ett förslag på beredskapsplan har tagits fram under året, men eftersom avdelningens kompetens på dricksvattensområdet kommer att stärkas nästa år kommer det planen att ses över då innan den fastställs.

Ett yttrande har lämnats avseende slutbetänkandet i den dricksvattenutredning som regeringen initierade 2013. Avseende de förbättringsförslag som utredningen lägger fram är miljöförvaltningen positiv, exempelvis till bättre samordning och tydligare mål för dricksvattenkontrollen.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	4	4	250	50	100	100
VB		1	185	44	25	116
Diff	-4	-3	-65	-6	-75	16

Livsmedelslagstiftningen Kosttillskott

Inriktning:

Kontrollera att särskilda regler för märkning av och innehåll i kosttillskott efterlevs genom inspektioner, revisioner och provtagning.

Målsättning:

Fokus för kontrollerna

1. Kontroll av kosttillskott som innehåller den centralstimulerande substansen AMP-citrat.
2. Kontroll innehållande risksubstanser
3. Kontroll av hälsopåståenden i livsmedelsinformation för kosttillskott.

Nyckelindikatorer:

Utfall:

Under året har provtagning gjorts av 17 kosttillskott som påstås vara fettförbrännande. Resultatet är ännu okänt eftersom provsvaren försenats till januari månad. Vid märkningsgranskning av 63 kosttillskott var 8 med avvikelse och 100 % av dessa åtgärdades 2016.

Samtliga planerade kontrollaktiviteter har påbörjats men arbetet är mycket resurskrävande. Alla kontroller är beroende av centralt utförda riskvärderingar baserade på den senast tillgängliga vetenskapen, på att laboratorierna som används förmår att utföra komplicerade och ofta ovanliga analyser på utsatt tid utan fel i analysarbetet samt av inspektörer med mycket god kompetens inom området. Kosttillskottsgruppen har varit lågt bemannad pga personalomsättning och det tar tid att lära upp nya inspektörer i detta arbete.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	260	200	650	500	50	100
VB		148	595	526	69	0
Diff	-260	-52	-55	26	19	-100

Livsmedelslagstiftningen Internrevision

Inriktning:

Målsättning:

Genomföra minst 2 årliga internrevisioner enligt kontrollplan i syfte att säkerställa att förordning (EU) nr 882/2004 om offentlig kontroll samt rutiner därav efterlevs. Även medverka vid minst 2 revisioner utförda av Food and Veterinary Office (FVO) för att säkerställa att Sverige efterlever EU-lagstiftningen inom livsmedelsområdet.

Nyckelindikator: -

Kommentar:

Livsmedelskontrollens interna revisionsgrupp "Kvalitetssäkringsgruppen" har genomfört en revision med inriktning på erfarenhetsklassning av livsmedelsanläggningar. Utfallet av internrevisionen är inte klart än.

I samarbetet med andra kommuner har Kvalitetssäkringsgruppen varit i Örebro och genomfört en revision av deras arbete. Två kollegor från Uppsala har varit i Stockholm och gjort en revision av vårt arbete med sanktioner. De hittade inga direkta brister men kom med några förbättringsförslag .

Stockholm har också medverkat vid FVO:s revisioner och uppföljningar av Sveriges livsmedelskontroll och därvid bidragit till att antalet öppna "rekommendationer" minskat avsevärt.

De redovisade 194 timmarna, jämfört med planerade 500, är ett utslag av underrapportering.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			500	0	500	0
VB			194	0	194	0
Diff	0	0	-306	0	-306	0

Livsmedelslagstiftningen Registrering enligt livsmedelslagen

Inriktning:

Anmälan om registrering handläggs skyndsamt. Verksamheten är automatiskt registrering efter 10 dagar om inte handläggning har hunnit avslutats. Ca 1200 registreringar per år utfärdas.

Målsättning:

Nyckelindikator:

Antal registrerade anläggningar. **Utfall 2016: 1175**

Kommentar:

De redovisade direkt debiteringsbara tillsynstimmarna uppgår till 1205 jämfört med 2400 enligt plan. Avvikelsen beror till stor del på felplanering, att registrera en anläggning tar i genomsnitt ungefär en timme.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			2400	2400	0	0
VB			1205	1205	0	0
Diff	0	0	-1195	-1195	0	0

Livsmedelslagstiftningen Misstänkta matförgiftningar

Inriktning:

Genomföra epidemiologiska utredningar av livsmedelsburna utbrott samt utreda annan snarlik livsmedelsrelaterad ohälsa.

Målsättning:

Nyckelindikator:

Antal inkomna anmälningar. **Utfall 2016: 736**

Andel anmälningar där handläggning påbörjats senast följande dag. Mål: 80 %. **Utfall 2016: 84 %**

Kommentar:

Under året har vi haft fler misstänkta matförgiftningar än tidigare år, nästan 750 ärenden mot 675 förra året. Detta är en fortsättning på en trend som pågått i flera år. Vår bedömning är att det snarare handlar om en ökat benägenhet att anmäla än att antalet matförgiftningsfall faktiskt ökar.

I en fjärdedel av ärendena har en utredning startats. Endast i en handfull fall har vi kunnat fastställa en sannolik smittkälla. I de fallen har det rört sig om tvåhistaminförgiftningar från tonfisk, ett fall med Clostridium perfringens i en gryta, ett fall med staffylokokktoxin i en kycklingrulle, samt ett fall där yakiniku som varmhållts och nedkylts bristfälligt orsakat ett utbrott.

Den redovisade tiden i ärenden uppgår endast till drygt 500 timmar, men det är sannolikt en fråga om underrapportering. Den verkliga tiden bedöms dock inte uppgå till planerade 1700 timmar. Handläggningen har utvecklats så att det görs en mer kvalificerad bedömning av de enskilda ärendena innan en utredning startar. Tidigare var regeln att en utredning alltid skulle inledas, och då i form av ett besök på plats, om det var mer än en som anmälts sjuk. Eftersom utredningarna så sällan leder till ett resultat i form av en sannolik smittkälla så bedömer vi att det inte är en effektiv användning av miljöförvaltningens resurser.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			1700	0	1600	100
VB			528	98	430	0
Diff	0	0	-1172	98	-1170	-100

Livsmedelslagstiftningen Utredningar klagomål & RASFF

Inriktning:

Utreda misstankar om brister som inkommer från allmänheten eller andra myndigheter

Målsättning:

Nyckelindikator:

Antal inkomna anmälningar. **Utfall 2016: 810**

Andel anmälningar där handläggning påbörjats senast inom 14 dagar. Mål: 95 %. **Utfall 2016: 96 %**

Uppföljning:

Avdelningen har mottagit över 750 klagomål. Det är en tydlig ökning jämfört med tidigare (förra året 429 ärenden) något som delvis beror på att vi numera har en e-tjänst där man enkelt kan lämna in klagomål. I cirka en tredjedel av ärendena startas en utredning, resterande följs upp i samband med planerad kontroll. Den vanligaste orsaken till klagomålen är bristfällig information om livsmedel (exempelvis märkning), samt bristande hantering av olika slag.

Under perioden har 47 Europeiska livsmedelslarm (RASFF) mottagits och utretts. Larmen är av olika omfattning och relevans men bland annat kan nämnas otillåtna GMO i ris från Litauen, otillåtna ämnen i kosttillskott från USA och odeclarerade allergener i olika importerade livsmedel.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			900	0	800	100
VB			887	200	687	0
Diff	0	0	-13	200	-113	-100

Livsmedelslagstiftningen Telefonsamtal & Epost

Inriktning:

Besvara frågor och ta emot klagomål från allmänhet och företagare.

Målsättning:

Nyckelindikator:

Antal besvarade samtal. **Utfall 2016: 4247**

Antal inkomna mejl. **Utfall 2016: 4258**

Kommentar:

Mycket hög belastning på servicetelefonen och e-posten. Inte bara allmänhet och företag, utan även andra myndigheter kontaktar avdelningen för frågor eller rådgivning kring livsmedel. 4247 telefonsamtal och 4258 mejl har besvarats under året.

Företagare står för 70% av alla ärenden, allmänheten för 15% och övriga (journalister, fastighetsägare, andra myndigheter m.m) för 15%.

25% av ärendena handlar om fakturor, 16% om formella krav som registrering, 11% frågor om regler. Andelen ärenden som gäller att man vill klaga eller anmäla misstänkt matförgiftning har minskat tack vare e-tjänsterna.

Från och med december 2016 tar Serviceförvaltningens Kundcenter över telefonen. De frågor som inte kan besvaras av dem kommer att vidarebefordras till miljöförvaltningen per mejl.

Den redovisade tiden uppgår till 1723 timmar, men det är utan tvekan en underrapportering.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			3000	0	3000	0
VB			1723	0	1723	0
Diff	0	0	-1277	0	-1277	0

Strålskyddslagen Solarier

Inriktning:

Målet är att minska smittspridning och uppkomst av hudcancer orsakat av solarieanvändning. Syftet med den riktade tillsynen är att kontrollera hygien samt att godkända rör används.

Målsättning:

Under 2016 planerades följande uppnås inom tillsynen:

1. Handläggning av nyanmälningar.
2. Inspektion av ca 25 solarier inom riktad tillsyn.
3. Uppföljning av tidigare års tillsyn.

Nyckelindikatorer:

1) Andel inspekterade solarier med godkända rör i samtliga solariesängar. Årsmål: 100%. **Utfall 2016: 0%.**

Uppföljning:

Miljöförvaltningen har kännedom om 71 solarieverksamheter. Under 2016 har fyra nyanmälningar inkommit. Tre av dessa har inspekterats medan en kommer att inkluderas i den riktade tillsynen 2017. Noterade brister rörde främst felaktiga rörskyltar, att rörskylten saknades och att varningstext saknades. Vid felaktiga/avsaknad av rörskyltar kan förvaltningen inte bedöma om solariet är bestyckat med korrekta rör. Inget solarium i de tre inspekterade solarieverksamheterna hade godkända rör i samtliga solarier.

Den riktade tillsynen på 25 solarier som var planerad att utföras under hösten har inte genomförts på grund av personalbrist. Den riktade tillsynen kommer istället utföras under 2017.

Under året har uppföljning drivits i 17 ärenden från 2015 års riktade tillsyn. Sju uppföljningsärenden har kunnat avslutas. Tio verksamheter kommer få uppföljande inspektioner 2017. Detta p.g.a. att de har inkommit med bristfällig redovisning.

TVå kontorsyttranden har skrivits under året för att svara på Strålsäkerhetsmyndighetens remisser. Den ena om "Införande av strålskyddsdirektivet (2013/59/EURATOM) i svensk lagstiftning. Förslag till ny lag om strålskydd" och den andra var en "Underhandsremiss av förslag till föreskrifter och bestämmelser för anmälningspliktig verksamhet med strålning samt begäran om underlag till konsekvensutredning".

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP	74	25	390	200	140	50
VB		0	108	13	5	90
Diff	-74	-25	-282	-187	-135	40

Smittskyddslagen Legionella

Inriktning:

Målsättning:

Målet är att förhindra smittspridning och att stödja Smittskyddsinstitutet vid konstaterad smittförekomst. Fokus ligger på att utreda källan till smittan. Cirka 3-5 fall utreds årligen.

Nyckelindikatorer:

VB:

Tre legionellafall har inkommit under året. I samtliga ärenden har vattenproverna varit positiva för legionella och sanering har utförts i två ärenden. Det senaste fallet utreds fortfarande. Legionella upptäcktes i samma fastighet för två år sedan vid en provtagning i samband med riktad tillsyn av bassängbad. Förvaltningen har varit med i utredningen av ett misstänkt fall i ett äldreboende men där kunde smitta inte konstateras i fastigheten. Målet att förhindra smittspridning kan anses vara uppfyllt. Men i de flesta legionellafall kan det vara svårt att helt säkerställa sambandet mellan patient och smittokälla eftersom man behöver en DNA-analys av både legionellabakterierna från fastigheten och patienten samt en matchning av dessa och det saknas ofta tillräcklig provtagning av patienten för att kunna göra den analysen. I fallet med äldreboendet var det inte helt fastställt om patienten insjuknat i legionella eller annan typ av lunginflammation.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP			103	23	80	0
VB			53	38	15	0
Diff	0	0	-50	15	-65	0

Lagen om internationella hot mot människors hälsa Karantän och sanering

Målsättning:

Målet är att förhindra att objektburen smitta förs in i landet via anländande fartyg i internationell trafik. Saneringsintyg utfärdas enligt lag (2006:1570) om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Nyckelindikatorer:

1) Andel saneringsintyg som utfärdas utan anmärkning. Årsmål: 100 %. **Utfall 2016: 100 %.**

Uppföljning:

13 saneringsintyg, alla utan anmärkningar, har utfärdats i år.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP		10	80	30	50	0
VB		13	124	58	66	0
Diff	0	3	44	28	16	0

Tobakslagen

Inriktning:

Målsättning:

Handlägga klagomål gällande rökning på offentliga lokaler inomhus dit allmänheten har tillträde.

Nyckelindikatorer:

VB:

Tillsynen avseende tobak och rökning i offentliga lokaler dit allmänheten har tillträde har varit nedprioriterad under 2016. Endast inkomna klagomål/synpunkter följs upp. Förvaltningen har elva pågående ärenden där majoriteten gäller rökning på uteserveringar som är för inbyggda för att räknas som uteservering. Ingen tillsyn har skett under 2016. För närvarande görs bedömningen att del av den tid som planerats för området behövs för andra mer prioriterade tillsynsområden, framför allt bostadstillsyn.

Uppföljning av timmar och tillsynsobjekt

	Ant reg. tillsynsobjekt 2016	Varav antal med planerad tillsyn	Totalt antal timmar tillsyn	-varav direkt debiterbara timmar	- varav indirekt debiterbara timmar	-varav ej debiterbara
VP		0	40	0	40	0
VB		0	0	0	0	0
Diff	0	0	-40	0	-40	0